

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
19 maja 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po cenu • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 21

Preporod Slovenstva u Sokostvu

Kada pažljivo pratimo historiju svih slovenskih naroda za poslednjih hiljadu godina, dolazimo do ubede- nja, da ni jedan narod i ni jedna grupa naroda nije bio tako planski uništavan od svojih vekovnih protivni- ka, koji su mnogo puta na sebe uzi- mali plašt zaštitnika i prosvetitelja naroda, kao što su bili telesno i du- ševno uništavani od svakojakih pro- bisveta Sloveni. Ni jedan slovenski narod nije se mogao otrgnuti ovoj svirepoj sudbini, i čitav red sloven- skih plemena je danas potpuno uni- šten, i samo njihova imena još danas svedoče celome svetu, da su ti narodi nekada bili slovenski.

Da bi bila tragedija još veća, stal- no se nama Slovenima ponavlja, da smo mi Sloveni jedna ljudska rasa potpuno bez prošlosti, i da smo samo u stanju svojim duševnim osobinama uneti u čovečanstvo što više heteroge- nosti, a da nismo sposobni da stvori- mo velika dela, u koja bi se mogao ugledati ceo svet. Ne moramo ponav- ljati, da nama sve ovo ponavljaju na- ši vekovni protivnici, da bi nas nekako u masama obeshabrali, jer sami dobro vide i naziru velike konture, koje na horizontu čovečanstva oertava sve vi- še i više Slovenstvo, i koje je već pre pola veka tako jasno video genijalni Macini.

U istinu Slovenstvo je sada prinu- đeno da stvara svoju veličinu i ugled iz ruševina potpunih i tako veličan- stvenih, kakve nije za sobom ostavila ni latinska kultura. Ni jedan narod nema toliko i tako velikih i lepih dokaza o svojoj velikoj prošlosti, koja je bila već tada veličanstvena kada još Lati- na uopšte nije bilo na svetu. I svi ti dokazi leže i stoje u našoj slovenskoj otadžbini svuda oko nas, i mi tre- bamo da samo malo pažljivije posma- tramo i prisluškujemo, i najednput će nam se pojaviti ceo jedan veliki svet, o kojem nikada nismo mislili da po- stoji, i to tako blizu i neposredno me- du nama i u nama.

Mi već u ranom srednjem veku vidimo jednu veliku borbu sinova slo- venskih naroda s tudinštinom, koja je bila silom uvlačena u dušu naših nara- da, i jedan od najvećih boraca za pravo Slovena je jedan najveći sin jugo- slovenske zemlje, i taj sin je veliki bi- skup Grgur Ninski. Grgur Ninski je video veliku opasnost, koja je pretila uvlačenjem jedne kulture u naš narod- ni organizam, koja je još do danas ostala našim narodnom organizmu potpuno tuđa, i nije se s njim srodila ni za hiljadu godina, i nastojao je na sve načine, da bi ulazak ove kulture u dušu naroda našega reformirao, ta- ko, da bi bio manje opasan za narodni život i da bi omogućio narodu njegov potpuni samostalni razvitak u svima smerovima. Drugi jedan sin jugoslo- venskoga naroda rođen je u drugome njegovom delu, i on je postao još slav- niji nego njegov prethodnik, i njemu je uspeo da sačuva njemu poveren deo naroda od otudenja, iako su i tu tudinci prisvajali pravo da propoveda- ju našem narodu u tuđem jeziku, i da, zasednuvši mu za šiju njegovu, žive u izobilju iz patnja i rada njima teles- no i duševno potčinjenoga naroda. Taj drugi sin jugoslovenski bio je Rastko Nemanjić ili sveti Sava, koji je uspeo da istigne slovenske balkanske nara- de iz crkvenog grčkog upliva i potči- njenosti.

Tri stotine godina kasnije podi- gao se je opet jedan slovenski velikan, koji je podigao svoj glas protiv svih nepravda, koje je uvlačila tudinština u slovenske narode, i nije porekao svoje optužbe, koja je onda učinila ve- liki utisak u tadašnjem svetu i tada, kada je bio postavljen na lomaču i na njoj javno ismeivan od njegovih protivnika, koji su se njega i njegove mo- ralne snage i istine više bojali nego velikih vojski, koje bi mogle njima da zaprete. Taj velikan je bio Mistr Jan Hus, profesor Karlovog praškog uni- verziteta, koji je bio u stvari veliki voda pokreta, koji je s tako elemen- tarnom snagom potresao temelje, na kojima je bila sazidana velika sredo- vna rimska laž, od koje se je od- vratilo toliko naroda prilikom refor- macije.

Ova gigantska borba Slovenstva s tuđincima lažnoga hrišćanstva nije do- vsna ni danas, i borba potajno besni

sve većom snagom i mi na svojoj koži osećamo posledice ove velike borbe, koja se vodi za duhovno i moralno podjarmljivanje slovenskih plemena. Jer Rim dobro vidi, da, savladavši Slo- venvstvo, postaje neograničeni gospo- dar u svetu. Mi u hrišćanskoj Rimi, kažem hrišćanskoj, jer treba razliko- vati pravo hrišćanstvo od lažnoga, ko- je se hvata za moć ovoga sveta, mo- ramo videti neposrednoga naslednika staroga carskoga Rima, i Musolini ima potpuno pravo, kada smatra da poma- žući rimsko hrišćanstvo pomaže i rim- sku i time prvenstveno italijansku ek- spanziju u svetu.

U očajnoj borbi slovenskih pleme- na za svoju ličnu i duševnu slobodu, sva ova plemena privremeno su pod- legla svome najopasnijem neprijatelju, a mi u sedamnaestom i osamnaestom veku vidimo po slovenskim zemljama samo jedno veliko slovensko groblje, u koje su neprijatelji Slovenstva sa- hranili jednu od najvećih rasa indo- kavkaskoga stabla čovečanstva. Fran- cuska revolucija je donela nešto nade slovenskim rodoljubima, i mi vidimo u svima slovenskim narodima slabe po- krete života početkom devetnaestoga veka, i slovenski sinovi počeli su ne- svesno čeprkati po vatri u slovensko- me ognjištu, ne bi li tamo našli neku žeravicu, koja bi pomogla rasplamtiti veliku vatra staroslavnoga Slovenstva. Jedan od tih potpirivača i istraživača slovenske staroslavne veličine je bio Miroslav Tirš.

Sam Miroslav Tirš u svome narode- ome oćajanju naprežuje sve snage, da parira širenje germanizacije u Češkoj nekako potpuno je video veliku proš- lost Slovenstva, ali koju nikako nije mogao formirati nemajući dovoljno iz- vora, okrenuo se grčkoj mitologiji i historiji i iz njih je erpeo snagu, da bi mogao nekako osnivati jedan po- kret, koji bi održavao telo i zajed- no, koji bi održavao prijatelje i rodo- ljube na okupu. Dalje moramo podvu- čiti, da ga je na osnivanje viteškoga društva sokolskoga navela junačka borba Crnogoraca s Turcima, a Crna Gora je bila ono ognjište, koje je u Tirševoj duši rasplamtelo jednu veli- ku slovensku vatru, koja je tako sjaj- no preporodila cela pokoljenja sloven- skih sinova i kećeri. Iz Crne Gore po- tiče i ime Sokola, jer junački Crno- gorci su se pozdravljali uvek ovim imenom i kada je došao poznati češki slikar Jaroslav Čermak s njegovim slavnim crnogorskim slikama, zahvati- lo je veliko ushićenje sve ondašnje če- ške rodoljube, i svi su u namah prihva- tilo ovo ime junaka gorštaka, da bude simbolom junaštva i čojstva i njivo- me malom društvu.

Pokret rodoljuba je se širio mu- njevitom brzinom po Češkoj i Morav- skoj i mi ga već sledeće godine vidimo prenetu na prvobitno jugoslovensko tlo u Ljubljani. Koliko je sokolski po- kret zauzeo maha u češkim zemljama, i koliko je uticao na razvijanje nacio- nalne svesti češkoga čoveka, imamo mi velikoga dokaza za vreme svetskoga rata, kada je češki narod odgojen već delimično u sokolskim gnezdimu prihvatilo ceo u celini sokolsku ideju o slobodi češkoslovačkoga naroda, i Sokolstvo je bilo taj veliki pokretač, koji je stvorio sjajne legije čeških vi- tezova junaka, koji su stvorili takve podvige, kakve nisu mogle stvoriti ni- kakve armije čitavoga sveta do danas. Sokolska ideja je stvorila češku na- rodnu vojsku, koja je zauzela pola sveta i pobedonosna se je vraćala u svoju otadžbinu, obilazeći čitavu zem- ljinu krugu, što nije učinila ni jedna vojska od kada postoji historija sve- ta. Doma pak je sokolska misao orga- nizirala jednu takvu spontanu ničem propovedanu, ali tačno ispunjavanu pasivnu resistenciju celoga naroda, da je to bečke vlastodršce teralo do oča- janja i besa, i sve su radili, da bi slo- mili jedan narod i pokret, koji je tak- vom snagom pokazivao svoj zamah i svoju ulogu.

Posle delimičnoga političkoga oslo- bodenja slovenskih naroda slovensko Sokolstvo s još većim poletom pre- gnulo je da radi na duhovnom i gospo- darskom podizanju svih slovenskih naroda, gde je samo bilo malo uslova za njihov rad, i mi vidimo u redovima Sokolstva Ruse emigrante, koji se spremaju u Sokolstvu za veličanstvenu

sokolsku misiju u njihovome narodu, kada se budu mogli vratiti na svoja ognjišta, i sokolska ideja je prenula iz očaja i malodušnosti najnesrećnije plemo slovensko Lužičke Srbe, koji su grozničavo počeli buditi po njihovim selima njihov narod iz letargičnoga sna u koji su ga gurnuli njegovi neprija- telji. Sokolska ideja je sjajno napre- dovala po svima selima srpske Lužice, ali vekovni neprijatelji su popreko gledali pokret jednoga naroda, koji nema ni toliko prava, kao paš pred kućom njihovih sugrađana, koji može da laje kako hoće, jer je njima oduzi- mano sve, sve i duša, i telo, i čast, i ime, i danas im je razrušeno i ono gnezdo, koje im je bilo poslednje uto- čište, a to su bila njihova siromašna, ali požrtvovana, mala ali mlada sokol- ska društva. Tako vidimo, da borba Slovena i Sokolstva nije svršena, i mi smo danas svedocima, i pred našim očima se juriša na same temelje naše slovenske slobode i naši neprijatelji sve snage naprežu, da bi samo Sloven- stvo razbili, jer strašno mnogo zaziru od Slovenstva.

Slovenstvo je danas u većoj opas- nosti nego što je od ikada bilo, jer se već oertava u političkoj konstelaciji Evrope kao moćan faktor, i zato su na njega preduzimani koncentrirani juriši, koji treba da razbiju čvrste slovenske redove i redove njihovih prijatelja. Slovenstvo i time i slovensko Sokol- stvo mora braniti zajednički sve pozic-rije svih, jer neprijatelji naši pokušava- jući jurišima, istražuju na kojoj je strani naša tvrđava najslabija, da bi posle na toj strani zadali presudan udarac. Za nas sve mora biti jasno, da je poljsko Pomorje isto toliko na- še, koliko je naše pomorje opšte slo- vensko, i Sloveni moraju budno i slo-žno stajati na straži na Amuru, kao i na Odri, Labi i Visli i Dunavu i Jadr- nu, i sve te naše pozicije moraju biti svima nama zajednički branjene.

Slovensko Sokolstvo mora raditi dalje grozničavo i svesno u narodu svih slovenskih plemena, i Sokolstvo je taj vesnik, koji pretkazuje Sloven- stvu veliku budućnost, koju će Sloveni stvoriti samo u slozi i ljubavi, i obno- viće veličinu i slavu svojih pradedova još mnogo sjajnije, nego što su je bili oni učinili. Sokolstvo je nosilac one zajedničke naše misli, našega sloven- skoga mita, koji je probio iz praha zaborava našu veliku prošlost, koju će u buduće pokušati sokolskoj braći i sestrama da pretstavim pred njihovim očima i oni će mi svi biti radost i predani saradnici na obnavljanju ve- like slovenske slave, kojom se može- mo pred celim svetom ponosno dičiti.

H. J. Kv., Bgd.

100 GODIŠNJICA OSLOBODJENJA TIMOČKE KRAJINE

Govor Nj. Vel. Kralja u Zaječaru

Pre sto godina, 1833, srpski deo našega naroda Timočke Krajine, nakon tolikih teških stradanja, patnja i mu- čnog robovanja, izvojtio je svoju slo- bodu i konačno zbacio sa sebe turski jaram. Ovaj osvit narodne slobode bio je kruna svih onih herojskih napora i džinovskih borba započetih i vodenih još u prvom srpskom ustanku pod ne- umrlim Voždnom Karadorđem i legendarim junakom hajduk Veljkom Pe- trovićem. Oslobođivši se tako osman- lijskog jarma Timočka Krajina ujedi- nila se je sa slobodnom Šumadijom.

GOVOR NJ. VEL. KRALJA:

Timočka Krajina, koja je svoju junačku epopeju, započe- tu i viteški vođenu pod vrhov- nim vođstvom Karadorđem i predvođništvom Hajduk - Velj- kovim, videla uspehom krunisa- nu tek 1833 godine, može danas s gordošću pogledati za sobom i osmotriti svoj rad i uspeh od oslobođenja do danas.

Iako je Timočka Krajina za tih stotinu godina morala u ni- zu novih oslobodilačkih ratova davati na oltar nacionalne slo- bode novi danak u krvi i imovi- ni, ipak je dospevala da razvije svoju uzornu delatnost i ne pri- vrednom polju. U mnogo prili- ka na udarcu, Timočka Krajina, paljena, razoravana, ništena, podizala se sa čudesnom žila- vošću i istrajnošću.

Boriti se celoga veka za vojničku i privrednu samostal- nost svoju i svoga naroda, bilo joj je sudeno, kao i mnogim drugim krajevima naše zemlje. Ali i u jednom i u drugom prav- cu išla je Timočka Krajina uvek sa uspehom i poletom, ponosito braneći svoje nacionalno ime i ljubomorno negujući svoj nacio- nalni napredak. Njena je voj- ska bila prvoklasna, znaju to mnogobrojna bojna polja. Nje- na privreda izbila je na zavidnu visinu. To je ocena sa svih strana. Njeni kulturni i poli-

tički radnici čine čast našem narodu i našoj zemlji. Među velikim narodnim ne- imarima i starocima zauzima- ju dostojno mesto njeni ratnici, privrednici, državnici. Ujedi- njenju jugoslovenskog naroda u nacionalnu i veliku Jugoslaviju dala je Timočka Krajina svoj znameniti udeo. A prvi i glavni saradnici blaženopočivšeg Mo- ga Oca i Moji bili su sinovi Ti- močke Krajine.

Blagodareći svojoj borbe- nosti i izdržljivosti kao i svojoj čvrstoj i upornoj nacionalnoj istrajnosti, Timočka Krajina se zaista ima čime podičiti i iz rata i iz mira. Ona je to pokazala i ovom smišljenom izložbom, kao i sve- činim znakom zahvalnosti pre- ma oslobodilačkim podvizima svojih predaka i vidljivim dokaz- om da u oslobođenoj svojoj domovini nije nikad sedela skr- štenih ruku.

Odajući zasluženo prizna- nje svima borcima i pregoćima, svima znanim i neznanim, koji svojim radom od prvog ustanka do danas pretvorili su zgaženu i porobljenu Otadžbi- nu u naprednu i uspravlenu zemlju, i upućujući novo pokol- jenje na njihove svetle primere — objavljujem, da je ova iz- ložba otvorena.

Lavov — Ljubljana — Amerika

Poslednji broj praškog »Sokola« donosi na uvodnom mestu pod gornjim naslovom članak načelnika COS brata dra. Miroslava Klingera, koji radi nje- gove zanimljivosti prenosimo u celosti.

— Posvuda i u svemu kriza. Valu- te se divlje menjaju, politički Sarlatani postaju opevani vodi naroda, vera se upotrebljava u političke svrhe više nego ikada pre, a znači opšteg razdora pogadaju i najveću demokraciju sveta. Ništa nije sveto, sve se menja i pre- obraća. I to ne tek od jučer; svet bo- luje već duže vremena, ali bolest izbila je baš sada sa svom silom.

Već nekoliko puta češkoslovački Sokol poveo je odlučnu borbu s molo- hom zablude i zlobnosti te je pokušao da izvojuje moralnu slobodu svoga naroda. Već nekoliko puta Sokol je zabio u to zlo svoje kopljе te visoko poleteo cilju istinske ljudske ljubavi, tresnuvši aždajom e izmučenu zemlju, a njegov primer sledili su i ostali slovenski So- koli. Ali to zlo nisu mogli da unište. Privremeno omamljen ovaj zao duh probudio se je i počeo iznova da truje narod i da ga beskonačno muči.

Na poslednjem sletu Soko je po- kazao, da se ne ugiba ni jednoj borbi, da se borbe ne boji i da hoće da po- bedi. Pokazao je, da ima dovoljno snage i hrabrosti. Na taj ubedljivi dokaz odlučnosti, snage i ljubavi pozvao je također i ostalu braću velike slovenske sokolske porodice. Ali također ni ova- ga puta ta naša pobeda nije bila pot- puna. Svet se u svojoj slabosti ne da da menja niti s najvećim naporima, ta-

ko otvorenim, kako ih pokazujemo baš mi Sokoli. Da, prilike su se čak još i pogoršale. Hitlerizam je u čudnom ali u razumljivom savezništvu s papin- stvom najpre razdvojio i konačno ugu- šio lužičko srpsko Sokolstvo i s groze- ćim pogledom pod šljemom upire svoje oči tamo preko koridora na Poljsku. Prokleta slovenska nesloga glode u sa- mom korenu rusko Sokolstvo, koje je bilo izagnano iz vlastite domovine ekscentričnim Lenjinovim socijaliz- mom. Italijanski fašizam naduvano ugrožava braću Jugoslovene i predrsko daje kao kakovim dačićima lekcije svim Slovenima uopće. Rasna i kulturna moć Anglosasa guta nezasično ali tim uspešnije slovensku krv u Ameri- ci. Braća preko Oceana izgineće ako im se ne bude pružala trajna pomoć. Kukasti krst javlja se također i na granicama naše uže domovine.

Kakova je naša zadaća? Mi smo u sokolskoj porodici prvenci. Zato mo- ramo svoj ostaloj našoj mladoj braći da budemo od pomoći, da ih savetu- jemo i da ih podupiremo. Što ćemo učiniti u času, kada naša braća na isto- ku slave jubilej slovenskih težnja za slobodom — pobedu nad svojim tla- čiteljem? Lavov nas zove!

Što ćemo učiniti, kada se priprav- ljaju braća na jugu da proslave sedam- desetogodišnjicu, od kada je usplamtela sokolska misao u bratskoj i saveznič- koj Jugoslaviji? Gle, u Americi na- stoji slovenska ljubav da pobedi u znamenju pravog čovečanstva nad sve- tovnim porocima i materijalizmom te hoće da pokaže, da se ne da postepeno

da otudi. Zar nije naše mesto također i uz nju? Pozvani smo dakle na tri kraja. Jedno, samo jedno jedino ima- mo srce koje ljubi. Za koga ćemo se odlučiti, kamo ćemo poći? Kod kuće ostavićemo čvrste straže i poći ćemo u goste svoj trojici. Svima hoćemo da pokažemo, da je naše srce njihovo. Hoćemo da ih uverimo, da sokolska misao stoji visoko nad svim materija- lizmom, nad vremenom zlata, nad svakim umetno naduvanim nacionalizmom kao i nad svakim preteranim socijalizmom, jer je sokolska misao sveslovenska i svečovečanska.

Poći ćemo dakle u Poljsku, gde osim naše braće niko ne zna, što je Sokol, što hoće i kako se trudi da po- stigne svoje ciljeve. Poći ćemo u mesto, koje je Austrija tri puta dobivala u svoju vlast i okivala u okove, pa ga je također i tri puta i izgubila, poći ćemo da pokažemo svemu poljskom narodu kako pretstavljamo slovensku uzajamnost.

Hoćemo da priskočimo u pomoć novom poljskom načelniku u njegovom velikom radu. Hoćemo da stisnemo ru- ku starosti poljskog Sokolstva, koji je kao Sloven postao pretседnik najveće međunarodne gimnastičke organizacije sveta. Princemo mu svoje čestitke i hoćemo da se s njim zajedno poradu- jemo. Njemu iskazana čast ujedno je i nama čast.

Poći ćemo također i u belu Ljub- ljana, da još jače učvrstimo svoju ve- ru i ljubav. Nanovo ćemo prizvati u pamet, da su brige naše jugoslovenske braće također i naše brige, i da nam isto iako biju i naša srca te da su naše radosti također i njihove radosti i obratno: nemamo koridora, za kojim smo težili, da bi bili spojeni, ali preko

LOVENKO SOKOLSTVO

Proletnja sednica Vibora ČOS

Nakon proletnjih sastanaka pojedinih zborova i odbora ČOS, koji su se održavali poslednjeg nedelja, sastao se na svoje prolethne zasedanje dne 13 i 14 o. m. također i plenum odbora ČOS, kome su prisustvovali zastupnici svih župa udruženih u ČOS.

Ovoj sednici Vibora, kojoj je predsedavao br. dr. Bukovski bili su prisutni također i predstavnici Saveza SKJ brat dr. Riko Fuks i zamenik načelnika Saveza brat Josip Jeras kao i predstavnici ruskog Sokolstva braća Manohin i Viničuk.

Otvorajući sednicu predavajući brat dr. Bukovski setio se je najpre svih preminulih sokolskih i vansokolskih javnih radnika, a naročito pak 10 godišnjice smrti gospode Masarik, kome je prilikom predsedniku bratu dr. Masariku bio upućen brzoplet sa izrazima odanosti. Pored drugih umrlih, predavajući starosta brat dr. Bukovski setio se je lepim rečima također i netom umrolog glavnog urednika »Lidovih novina« u Brnu brata A. Hajriha. U uvodu svoga govora brat starosta osvrnuo se je i na najnovije događaje u Nemačkoj, usled kojih je bio raspušten Savez lužičko-srpskog Sokolstva. Time u vezi Vibor je jednoglasno doneo o tome jednu izjavu, koju donasmo na drugom mestu.

Iz izveštaja sletskih oteka i odbora te njihovih izveštitelja vidi se, da su dve poslednje godine bile potpuno posvećene pripremanju za IX svesokolski slet i proslavi 100 godišnjice Tirševog rođenja, za koju se je Sokolstvo temeljito pripravljalo. Spomenuvši šta je sve bilo izvedeno za proslavu 100 godišnjice Tirševog rođenja, predavajući br. dr. Bukovski dotakao se je i poslednjih događaja, koji nalažu sokolskom manjinskom radu još veću važnost i stavljaju ga pred još veće zadatke. Ističući važnost socijalnog stanja u Sokolstvu naveo je, da je u prošlom razdoblju bio nanovo ustanovljen socijalni oteka ČOS, a također i fond Tirša i Fignera, za koji se je vodilo kao osnovnu glavnica od 1.000.000 Kč iz čistog dobitka poslednjeg svesokolskog sleta. U telovežbačkom pogledu pak istakao je, da se zadnje vreme oseća težnja za što dubljom izobrazbom tehničkih radnika, prednjaka i prednjacića, pa se nameće radi toga da izvrši i reforma prednjacićkih škola kao i prednjacićkih ispita, a u koju će se svrhu početi izdavati pomoćna dela, poučni filmovi, od kojih je već nekoliko i izdanih. Naročito pozornost počelo se je posvećivati uzgoju omladine, jer se u vrstama naraštaja još uvek opaža izvesno opadanje broja, a što se uglavnom smatra posledicom svetskog rata. Ipak nekim župama uspelo je da taj nazadak broja naraštaja izravnavaju prirastom novog broja omladine. Tehničko vodstvo posvetilo je svoju brigu i izveštavanju najboljih, a u koju su se svrhu priredivali i naročiti tečajevi u Pragu i u Brnu za članove i članice. Na isti način posvećivala se je i pažnja većoj izveštavanosti sudaca za sve grane sokolskog tehničkog rada.

Do sada je ČOS sklopila naročite sporazume s Českoslovačkim amaterskim atletskim savezom, s plivačkim savezom i savezom Hazene, a vode se pregovori sa teniskim i jahačkim savezom te sa savezom klubova za gašenje odbojke. Najveće teškoće pokazale su se pri sporazumevanju sa smučarskim savezom, s kojim nije bilo moguće da se svojedobno sklopljeni sporazum ponovno produži. Međutim razvoj smučarstva u Sokolstvu je veoma povoljan, a što se vidi iz činjenice, što je ove godine bilo održano 111 takmičenja sa 1841 takmičarom. Sokolski jahački oteci, kojih je 47, broje 2909 članova. U prosvetnom pogledu vrše se pripreme za izdavanje sokolske istorije, u koju svrhu je bila votirana suma od 50.000 Kč. Sada se vrše pregledi župskih i društvenih arhiva te su sve jedinice dobile nalog da napišu svoje kronike, kako bi se zatim moglo lakše pristupiti radu oko opće sokolske istorije.

Čisti dobitak svesokolskog sleta bio je razdeljen prema izveštaju sletskog gospodarskog oteka ovako: od

8.000.000 Kč. odredilo se je 4.000.000, koji je iznos bio uplaćen od članstva za sletski garantnički fond, za fond budućih sletova; pomoćnom fondu za održavanje sokolskih nekretnina ČOS dana su daljna dva i po miliona, a ostatak od milijon i po čeških kruna bio je upotrebljen: 1.000.000 Kč. za socijalni fond Tirša i Fignera, 50.000 Kč. za fond dr. Sajnera, 100.000 Kč. za manjinski fond, Kukanjenu fondu za omladinu iz manjinskih društava 50.000 Kč., knjižnici ČOS 25.000 Kč., za izdavanje dela o Tiršu određeno je daljnjih 50.000 Kč., za sastavljanje sokolske istorije 50.000 Kč., Sokolu Beč X dano je na zajam za dovršenje sokolskog doma 150.000 Kč.

Za poslovanje sokolskog fonda za podeljivanje zajmova na nekretnine izraden je naročiti pravilnik. Osnovna glavnica fonda od 2.500.000 Kč. povišice se po ČOS sa još daljnjim svotama.

Konačno se je na sednici govorilo i o ovogodišnjim posetima ostalom slovenskom Sokolstvu. Za pokrajinski slet u Ljubljani prijavilo se je do sada 1300 lica, za pokrajinski slet poljskog Sokolstva u Lavovu preko 200, a za II američki svesokolski slet u Čikagu prijavljeno je do sada oko 50 braće i sestara.

U nastavku sednice drugoga dana na dnevnom redu bio je izbor novog starešinstva ČOS, koji je bio izvršen skoro jednoglasno. Za starostu ČOS je ponovno biran br. dr. Bukovski, za njegove zamenike braća Truhlarž, dr. Slavik i dr. Flajšman, za novog načelnika Vibor je potvrdio po prednjacićkom zboru predloženi br. dr. Miroslava Klingera, za načelnicu s. Mariju Provanžnikovu, a za prosvetara br. Antonina Krejčeta iz Brna. Nadalje u predsedništvo bila su izabrana još 23 člana.

Iz statističkog izveštaja za god. 1932 vidi se, da je broj pripadnika ČOS počeo opet naglo da raste. Zanimljivo je znati, da u Českoj pripada Sokolstvu 9,6% svega stanovništva, u Moravskoj i Sleskoj 8,12%, u Slovačkoj 1% te u Potkarpatskoj Rusiji 0,84%.

Pribinovima proslavama, koje će se održati pod protektoratom Českoslovačke vlade, učestvovali će Sokolstvo. Vibor je konačno odobrio učestvovanje ČOS na međunarodnim utakmicama u Budimpešti god. 1934, a u Bazel, na poziv švicarskih gimnasta, poslaće se posebna uzorna vrsta. Zatim je bio odobren načet načelnništva glede podelje igraćih vrsta u tri razreda, pokrajinski slet 1934 god. u Ustima nad Labom, novi red stručnog saveta načelnništava ČOS i t. d.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 19 o. m. predaje br. Vojin Drenik (Ljubljana) o temi: »Južni, odnosno Ljubljanski Sokol od god. 1863 do svetskog rata«;

dne 26 o. m. predaje br. Dimitrije Petrović (Osijek) o temi: »Razvitak Sokolstva u Slavoniji«.

SOKOLSKI ŠKOLSKI RADIO-ČASOVI

Zauzimanjem Prosvetnog odbora Saveza SKJ postignut je sporazum s režiserom školskih radio-časova bratom Dragomirskom Ostojčićem, da se u programe tih časova unose naročite sokolske tačke, što više, da se s vremena na vreme drže i čisto sokolski časovi. Držimo, da će se ovim mnogo doprineti uspehu naših sokolskih nastojanja među školskom omladinom.

Prvi takav školski čas o Sokolstvu na beogradskoj radio stanici održan je 20 aprila o. g. Pored pesme i recitacije održao je br. Trinajstić, profesor, vrlo lepo predavanje, u kojem je na vanredno pristupačan način dečjoj duši izložio sokolska moralna i vaspitna načela.

Zeleti je, da se ovaj rad na sokolskoj propagandi među školskom omladinom što uspešnije nastavi i dužnost je naročiti Sokola učitelja, profesora i ostalih pedagoga da svojom saradnjom to omoguće. Sva potrebna obaveštenja mogu se dobiti kod Prosvetnog odbora Saveza SKJ, Novi Sad.

(Nastavak sa 1 strane)

tuđe zemlje hoćemo da povećamo lanac bratske ljubavi, koji mnogo više vredi i koji mora da mnogo više vredi od komada pasa zemlje.

Posvuda pak sećamo se Rusa i Lužičana.

Poći ćemo naravno također i u Ameriku, da se zahvalimo braći za neklonivu žilavost s kojom već u trećem pokolenju brane svoju krv. Moramo im se također i zahvaliti i za veliku ljubav, koju stalno i trajno goje, posebno još od vremena naših sletova u »staroj domovini«. Hoćemo da prijetimo na svoje grudi svoju braću iz daleke Ame-

rike, sa svih njenih krajeva, koja će se ove godine po prvi put sastati u Čikagu na Vojničkom polju. Naš pozdrav također i predstavnicima svih ostalih sokolskih organizacija, jugoslovenskih, poljskih, ruskih i rusinskih, za koje nas mora vezati tim veća ljubav što više smo ugroženi od naših neprijatelja.

Ove godine dakle vodi nas naš put na apostolsku misiju, koju ćemo izvršiti u ljubavi i odanosti, naplaćujući pri tome sa svojom blagodarnošću sve za nas učinjene žrtve. Pored važnog i smotrenog rada kod kuće ove godine čeka naš Lavov, Ljubljana i Amerika.

Za zaštitu kulture lužičko - srpskog naroda

Povodom teških progona lužičko-srpskog naroda od strane Hitlerovih nacional-socialista, a o čemu je bilo pisano i u našem listu, Društvo prijatelja Lužice u Pragu izdalo je sledeći apel:

Nećemo da se mešamo u nove prilike nemačke države, ali ih pratimo pažljivo, pošto želimo da budemo u dobrim odnosima sa svojim susedom, koji ima danas pod svojom vlašću 150.000 slovenskih sunarodnjaka, Lužičkih Srba. Oni su tamo od pradavna na vlastitoj zemlji, bili su tri stotina godina građani češke države i s njima moramo održavati veze na kulturnom polju, kao što ih održavamo naročito od vremena preporoda.

A baš današnje prilike u Lužici ispunjavaju nas velikom brigom i strahom. Lužički Srbi su bili i jesu lojalni građani nemačke države. Zbog svoga malenoga broja nisu mogli da imaju ni najmanje uticaje na unutrašnju politiku Nemačke i samo su tražili zaštitu svojih prirodnih kulturnih prava u okviru Nemačke.

Nisu dobili ni najmanji deo onih prava, kojima se koriste nemačke manjine u drugim državama. Nemaju ni jedne jedine narodne škole na svom materinjem jeziku. Ograničavaju se bogoslužjenja na lužičkom jeziku. Pred vlastima se ne smeju služiti svojim jezikom.

Sadašnja nacionalna revolucija u Nemačkoj vrlo oštro i bezobzirno istupa protiv najmanjeg nezaštićenog slo-

venskog naroda. Radi se na tome da se zada smrtni udarac tomu najmanjem slovenskom narodu u Nemačkoj i njegovoj kulturi. Lužičani se ne mogu braniti. Oduzeta im je mogućnost svakoga protesta ili izjave. Njihov je list obustavljen i otdasa sme da izlazi samo u nemačkom duhu.

Kao bliska slovenska braća izjavljujemo braći Lužičkim Srbima svoje najiskrenije simpatije u nadi, da će nova Nemačka čim se razvojem prilike uredi i pomire strasti popraviti sve sada učinjene nepravde protiv Lužičana i dati im mogućnost uspešnog kulturnog razvoja.

Upozoravamo na današnje izvanredne prilike u Lužici i pozivamo u pomoć ceo kulturni svet, kad Lužičani sami ne mogu i ne smeju da zovu u pomoć. Uzdamo se u veću aktivnost svijui prijatelja Lužice i verujemo, da će Lužički Srbi svojom žilavošću i otpornošću izdržati i današnje sudborno doba. Pozivamo u pomoć također i sve pravde Nemce u duhu njihovog najvećeg pesnika Getea, koji je nekada rekao, da se čovek samo po svojoj plemenitosti i dobroti razlikuje od ostalih stvorova.

Društvo prijatelja Lužice.

Prag, 6 maja 1933.

I potpredsednik:
František Mlčoch, s. r.

Tajnik:
Vladimir Zmeškal, s. r.

Českoslovačka obec sokolska za Lužičke Srbe

Na poslednjem zasedanju Vibora ČOS, a povodom nasilnog raspusta lužičko - srpskog Sokolstva, i teških prilika u Lužici usled sadanjih događaja u Nemačkoj, Českoslovačka obec sokolska donela je sledeću rezoluciju:

Odbor Českoslovačke obec sokolske saznao je s dubokim bolom za raspust Saveza lužičko-srpskog Sokolstva kao i za hapšenje njegovih vodećih funkcionera, pri kojima ljubav i vernost prema vlastitom narodu nije nikada isključivala tačno ispunjavanje državljanjskih dužnosti prema državi, u kojoj oni žive. Českoslovačko Sokolstvo s blagodarnošću seća se krasnog razvoja sokolske misli u bratskom lužičkom srpskom narodu i sokolskog rada, koji se je prilikom IX svesokolskog sleta u Pragu tako jasno pokazao u svim

pravcima svojstvenog kulturnog delovanja pred zastupnicima celokupnog kulturnog sveta. Českoslovačko Sokolstvo uvereno je, da će ta teška iskušenja još jače stisnuti i ujediniti Lužičke Srbe te da će tako ujedinjeni narod sa svojom neograničenom vernošću i ustrajnošću upravu sam sebi izvojevati u budućnosti lepše dane, jer je nemoguće da bi demokratija, sloboda i pravda bile trajno satrte u prah.

Českoslovačko Sokolstvo izjavljuje, da će također i u buduću sa živim zanimanjem pratiti sudbinu lužičko-srpskog naroda. Ono je posvema uvereno, da će prirodno pravo morala pobediti nasilje. Za postignuće toga cilja Českoslovačko Sokolstvo posvetiće sve svoje snage u pravičnoj borbi za očuvanje lužičko-srpskog Sokolstva.

Slet jadranskih sokolskih župa u Sušaku 4 i 5 juna o. g.

Ministarstvo saobraćaja podelilo je za II slet jadranskih župa u Sušaku ovu povlasticu na državnim železnicama:

Vežbačima, koji će nastupiti na sletu, besplatnu vožnju, a svim ostalima 75% popusta od normalnih cena. Svako, ko hoće da se koristi rečenoj povlasticom, mora posedovati sletsku legitimaciju, koju će izdavati sokolska društva i čete. Vozna će karta vrediti i za povratak samo u tom slučaju, ako bude potvrđena po sletskom odboru u Sušaku, da je dotični nastupio na sletu. Kako je već objavljeno, i Jadranska plovidba daje popust na svojim ladama, i to 66% članovima sokolskih društava, za naraštaj i decu 75%, a nečlanovima, koji će prisustvovati sletu, 50 postotaka popusta na redovitu tarifu. Svi oni koji reflektiraju na gornje povlastice moraću biti provideni sletskim

legitimacijama, koje su propisane okružnicom br. 887.

Za sletski glavni odbor jadranskih župa:

Starešina: Tajnik:
Ivo Polić, s. r. A. Omerbegović, s. r.

Pripreme za ovaj slet su u punom jeku. Svi pododbori rade upravo grozničavo, sve je predviđeno i sve je spremljeno, da se dočeka velik broj Sokolova ne samo iz jadranskih župa, već i iz ostalih bratskih župa, pa iz Českoslovačke i Poljske. Ovaj će izlet biti vrlo važan zato da se sokolska misao i slovenski osećaji manifestuju na ovoj najizloženoj tački naše domovine, gde mogu prijatelji i neprijatelji da vide snagu naše organizacije i bratske ljubavi. Stoga svi na slet jadranskih sokolskih župa u Sušaku! Do videnja! Zdravo!

I POKRAJINSKI SLET SAVEZA SKJ

U LJUBLJANI 1933

Vozne povlastice, značke i uputstva

Za I pokrajinski slet SKJ u Ljubljani važe sledeće povlastice:

besplatan prevoz vežbačkog članstva, naraštaja i dece na drž. železnicama u III razredu putničkih vlakova i na parobrodima u drž. eksploataciji;

75% popust za sve vlakove i razrede na drž. železnicama i parobrodima u drž. eksploataciji za pripadnike SKJ nevezbače;

50% popust za sve vlakove i razrede na drž. železnicama i parobrodima u drž. eksploataciji za sve ostale učesnike (koji nisu Sokoli) pokrajinskog sleta.

Načelnništvo Saveza SKJ izdaje župskim načelništvima samo toliko iskaznica za besplatnu vožnju na drž. železnicama i parobrodima u drž. eksploataciji za članstvo naraštaj i decu, koliko od župskih načelništava bude primilo potvrđenih prijava.

Povlastice za pretsletski - naraštajski dan dne 18 juna:

a) besplatan prevoz u III razredu putničkih vozova na drž. železnicama i parobrodima u drž. eksploataciji za one koji imaju brončanu naraštajsku sletsku značku. Ta značka izdavaće se samo naraštaju i njegovim vodnicima;

b) 75% popust za sve vozove i razrede na drž. železnicama i parobrodima u drž. eksploataciji Sokola uz sokolsku člansku legitimaciju;

c) 50% popust za sve vozove i razrede na drž. železnicama i parobrodima u drž. eksploataciji za sve ostale učesnike sleta (koji nisu Sokoli).

Za međusletska takmičenja kao i za glavne sletske dane, t. j. od 25 do 29 juna, važe vozne povlastice samo za članstvo sa srebrnom sletskom značkom.

Radi toga sletske železničke legitimacije izdane su u tri varijante:

bele s crvenim pasom za besplatnu vožnju vežbačkog članstva, naraštaja i dece;

bele s modrim pasom za 75% popust na drž. železnicama i parobrodima u drž. eksploataciji za pripadnike Sokola nevezbače;

bele bez pasa za 50% popust na drž. železnicama i parobrodima u drž. eksploataciji za sve ostale učesnike.

Sletski znak s odgovarajućom železničkom legitimacijom i s plaćenom osigurninom stoji:

za naraštajski dan 12 Din
za glavne sletske dane 27 Din.

Naraštaj i članstvo sa sletskom značkom pored povlastica na vožnji ima još i ove:

a) naraštaj: besplatno prenočište i slobodan ulaz na popodnevnu javnu vežbu dne 18 juna;

b) članstvo: besplatno zajedničko prenočište, slobodan ulaz na međusletska takmičenja i popodnevne javne vežbe na članskoj tribini u glavnim sletskim danima i slobodan ulaz u Narodni muzej.

Učesnicima, koji reflektiraju na 75%, odnosno 50% popust na drž. železnicama i parobrodima u drž. eksploataciji za pretsletske dane neće se izdavati naraštajske sletske značke, već samo železničke legitimacije po 1 Din.

Sletski odbor osigurao je sve učesnike sleta za vreme sleta i vožnje u Ljubljani i natrag protiv nezgoda. Osiguranje važi za naraštajski kao i za glavne sletske dane.

Osigurnina za slučaj smrti iznosi Din 10.000.—

Osigurnina za slučaj trajne nesposobnosti Din 20.000.—

Sletske značke, kao i železničke legitimacije već su gotove. U interesu je svakoga društva da što pre poruči značke i legitimacije te da ih razdeli među svoje prijateljenike, da tako rastereti ogroman rad oteka, kome je povereno raspačavanje značaka i železničkih legitimacija.

Narudžbe za značke i legitimacije treba poslati za naraštajski dan dne 1 juna na narančastim narudžbenicama; za glavne sletske dane pak dne 15 juna na modrim narudžbenicama. Samo ako se društva budu držala od redenoga roka, biće moguća pravovremena otprema značaka, uputstva i železničkih legitimacija.

Sve narudžbe vršice se samo u unapred dostavljeni novac ili pak uz pouzede, ako se to izričito zatraži. Da bi pak društva izbegla visokim troškovima pouzede, preporuča se da odgovarajući iznos pošalju unapred po priloženoj položnici Poštanske štedionice, podružnice u Ljubljani, broj 11.820.

Sletske značke, uputstva i železničke legitimacije za 50% i 75% popust naručuje se neposredno od sletskog odbora bez posredovanja župe, dok legitimacije za besplatnu vožnju vežbača dobije jedinice odnosno pojedinci samo preko župa na temelju prijava župskog načelnštava.

Sletski odbor izdaje također i »Uputstva« za lakšu orijentaciju članstva na sletu. U »Uputstvima« biće pomeno naveden raspored svih priredaba i izleta, a biće također priložen i naert sletskog prostora kao i plan grada Ljubljane. Kako će »Uputstva« biti preko potrebna svakom učesniku sleta, a i jer je njihova naklada ograničena, upozoravaju se bratska društva da ujedno sa značkama i legitimacijama naruče također i »Uputstva«. Da se omogući svakome nabava, udarena je ovima veoma niska cena — od Din 2 po komadu.

Svi učesnici sleta, koji nakon sleta nameravaju da prirede izlete u skupinama ili pojedince, dobije u sletskoj pisarni naročite železničke legitimacije za izlete.

Društva su poslana i narudžbenice koje ispunjene (sve rubrike) treba poslati sletskom odboru.

Sve narudžbe bez istovremene doznake odgovarajućeg iznosa ili ako izričito ne sadrže da ih se izvrši uz pouzede neće se uzeti u obzir, a niti će se na nje odgovarati!

Važenje voznih povlastica i njihovo korišćenje

Odlukom Gospodina Ministra saobraćaja od 23-III-33 MS BR. 6539 odobrena je za I pokrajinski slet Saveza SKJ u Ljubljani 1933 besplatna vožnja za vežbače, vožnja u četvrti cene za ostale pripadnike Sokola — kako u zemlji tako i sa strane — vožnja u pola cene za sve one koji nisu pripadnici Sokola, te vožnja u pola cene za dva proizvoljna izleta za sve posepioce sleta bez razlike posle glavnih sletskih dana.

Sletski odbor već je pripremio železničke legitimacije za sve sletske dane, i to: naročite legitimacije za tabor — zbor — na Vižmarjima, naročite za pretsletske dane i naročite za takmičenja i glavne sletske dane. Ove železničke legitimacije razasilaće se sokolskim jedinicama prema njihovim porudžbinama.

Sve železničke legitimacije štampane su — kako je već navedeno — na beloj hartiji u tri varijante:

Legitimaciju za vežbače — za besplatnu vožnju — imaju se ispuniti imenom vežbača uz oznaku železničke (brodarske) polazne stanice, a mesno sokolsko društvo (četa) žigosao ih svojim žigom na levoj strani odozdo. Vlasnik železničke legitimacije mora da istu potpiše na desnoj strani odozdo. Ova železnička legitimacija važi za besplatnu vožnju samo u III razredu putničkih vozova od polazne stanice do Ljubljane i natrag. Na poludni ove legitimacije nalazi se napomena, da legitimacija važi samo uz sokolsku žigovnicu iskaznicu. Ako vežbač s tom železničkom legitimacijom upotrebi brzi vlak ili viši razred platit će četvrt vozne cene.

Svaki pripadnik Sokola (član, nastajac, dete), koji će železničku legitimaciju upotrebiti za besplatnu vožnju i za vožnju u četvrt cene mora se iskazati sa članskom legitimacijom izdatom od svoga društva (čete), kao što je to na železničkoj legitimaciji i propisano.

Legitimacije za pripadnike Sokola nevežbače za vožnju u četvrt cene daju pravo vlasniku iste na vožnju u

platan povratka, važiće samo ako budu potvrđene i žigosane od sletskog odbora. Gde će se žigosanje u sletskim danima vršiti biće javljeno pravovremeno.

Važenje železničkih legitimacija

Važnost svih vrsti železničkih legitimacija odnosno povlastica za slet ograničena je na sledeće dane:

- 1) legitimacije za tabor — zbor — na Vižmarjima (ove legitimacije važe za vožnju do Ljubljane ili do St. Vida — Vižmarje) važe:
 - za polazak od 22 do 25 maja, a za povratka od 25 do 28 maja, dakle tri dana pre i tri dana posle 25 maja;
- 2) legitimacije za prvi pretsletski dan — dan daštva — važe:
 - za polazak od 2 do 5 juna, a za povratka od 5 do 8 juna, dakle tri dana pre i tri dana posle 5 juna;
- 3) legitimacije za drugi pretsletski dan — dan vojske, nastajaja i dece važe:
 - za polazak od 15 do 18 juna, a za povratka od 18 do 21 juna, dakle tri dana pre i tri dana posle 18 juna;

Vidovdanski svečani broj »Sokolskog glasnika«

sa prilogom „Sokolsko selo“, izići će već 23 juna, da bi ga tako svi pretplatnici dobili na vreme.

Rukopise za taj broj, kao i za prilog „Sokolsko selo“, treba poslati uredništvu najdalje do 15 juna, a oglase upravi lista najdalje do 19 juna.

Uređništvo i uprava.

četvrt cene na svim vozovima u svim razredima državnih železnica do Ljubljane i natrag.

Prednja strana ove železničke legitimacije ima se ispuniti s imenom vlasnika legitimacije uz oznaku železničke (brodarske) polazne stanice a mesno sokolsko društvo (četa) žigosao je svojim žigom na levoj strani odozdo. Vlasnik železničke legitimacije mora da istu potpiše na desnoj strani odozdo. Na poludni ove železničke legitimacije stoji napomena, da legitimacija važi uz društvenu sok legitimaciju. Vlasnik ove železničke legitimacije važi uz društvenu sokolsku legitimaciju. Vlasnik ove železničke legitimacije kupuje pri polasku na put polovičnu kartu, koja će mu važiti za besplatan povratka, a inostrani posetilac sleta, član Sokola, kupuje vožnu kartu u četvrt cene za dolazak na slet, a za povratka također kartu u četvrt cene za proizvodnju graničnu stanicu (državnu granicu).

Železničke legitimacije za vožnju u polovinu cene za one koji nisu članovi Sokola moraju također da budu popunjene imenom kao i potpisom vlasnika iste. Na poludni ove železničke legitimacije stoji napomena, da posetilac sleta ima da kupi na polasku za slet celu vožnu kartu, koja će mu važiti za besplatan povratka, a za jedno ili dvoje dece od 4—10 godina treba kupiti jednu celu vožnu kartu, koja će važiti i za besplatan povratka.

Železničke legitimacije kao i kupljene vozne karte, koje važe za bes-

4) legitimacije za međusletska takmičenja i glavne sletске dane — od 25 do 29 juna — važe:

za polazak od 21 do 29 juna, a za povratka od 25 do 10 jula zaključno.

Železničke legitimacije za izlete

Železničke legitimacije za dva proizvoljna izleta po završenim glavnim sletskim danima sletski odbor izdavaće kasnije. Za sada o tome možemo javiti, da će svaki posetilac glavnih sletskih dana moći poduzeti dva proizvoljna izleta iz Ljubljane i natrag, bilo pojedinačno bilo u grupama na proizvoljne udaljenosti, i to u vremenu od 29 juna do 31 jula zaključno. Za ove izlete trebaće izdatnik da kupi za pojedini izlet celu vožnu kartu do izletnoga mesta, koja će važiti za besplatan povratka. Tačnije odredbe o ovome biće javljene doćnije.

Kako nastajaja i dece nemaju sokolskih legitimacija, a koje zahteva odredba glede voznih povlastica za pokrajinski slet u Ljubljani, savezno načelnštvo raspolaže za nastajaja i decu sa železničkim legitimacijama također i tiskanice, koje će važiti kao sokolske legitimacije, a koje će pojedinci trebati poimeno da ispune.

Sve dosadašnje odredbe u pogledu voznih povlastica za slet u Ljubljani, koje su bile jedinicama objavljene ili dostavljene preko okružnica, a u koliko se ne slažu sa gornjim odredbama, ne važe, našto bratske jedinice naročito upozorujemo.

treba vremena i ne sme joj ništa stajati na putu. Još jedno, pravila karlovačkog društva potvrđena su godine 1904. te prema tome 30 godišnjica pada god. 1934.

Mislim, da opšti interes zahteva da se proslava osnivanja Srpskog Sokolstva u Ravanići odgodi za godinu 1934.

Razvitak Sokolstva u Južnoj Srbiji

U svome velikom delu preporoda slovenskih naroda, a time i kulture čovečanstva, sokolski pokret je našao, odmah za Čehoslovacima, odjeka među Južnim Slovenima. Tako ove godine slavimo sedamdesetogodišnjicu prvog našeg sokolskog društva u Ljubljani. Ali ove godine Sokolstvo Južne Srbije ima i svoju užu proslavu, a to je dvadesetpetogodišnjicu od osnivanja prvih naših društava u Južnoj Srbiji.

Ove godine navršava se dvadeset i pet godina od osnivanja Sokolskog društva Skoplje-Matica, i od pripremnih radova za osnivanje niza drugih društava. Još u doba turske vladavine, pre oslobođenja, javio se pokret za osnivanje društava, koja bi negovanjem snage i zdravlja i nacionalnog duha, pripremala narodno oslobođenje. U jesen 1908 godine, odmah posle hurijeta (davanja ustava u Turskoj), osnovano je udruženje Dušana Silnog, pod nazivom silni, a kako se naredne godine organizacija Dušana Silnog sjedinila sa Sokolom, to se i ovaj pokret smatra prvim sokolskim pokretom na Jugu.

Nije teško zamisliti sve teškoće koje su se morale savladati pri tome. Ipak osnivači ovog prvog društva imali su mnogo pregruća i mnogo samoprogovaranja da svoj rad razvijaju. U tome pokretu bili su istaknuti naši nacionalni radnici kao članovi uprave i pomagači. Pored profesora Gliše Elezovića, načelnika ministarstva u penziji, tu su bili mnogi današnji ugledni građani, a kao osnivači i vežbači bili su predstavnici omladine raznih zanimanja, učenici gimnazija, trgovački pomoćnici, učenici krojačkog zanata, obučarskog, čumbeđžijskog, bravarskog; njih je bilo u prvih godini trideset i dva, a najveći broj bio je već okupljen u pevačkom društvu »Vardar«, koje se nešto ranije osnovalo. Tu prvu grupu vežbača-osnivača formirao je pokojni Rajko Karaklajić, koji je do kraja školske 1907—1908 godine bio nastavnik gimnazije u Nišu, a odmah po dolasku u Skoplje pregađ svom snagom da raširi nacionalni duh kod omladine i preko gimnastičkih društava.

Izaziva divljenje napor, koji su činili kako pok. Rajko Karaklajić, tako i ovi oduševljeni omladinci. Oni su preli na posao, i već o sv. Savi učestvovali zasebnim tačkama na gimnazijskoj svetosavskoj proslavi. Zatim su u Skoplju u toku godine priredili dva javna časa, i u drugoj polovini godine rada, u proleće 1909 izaslaši pojedine članove u pojedina mesta Južne Srbije da pripremaju osnivanje gimnastičkih društava i da spremaju omladinu za slet, koji je zakazan za 15 avgusta (po starom) kod manastira Deviča, u Drpenici.

Taj slet imao je svoj veliki značaj: imao je da okupi omladinu iz Skoplja, Gnjilane, Prištine, Vučitrna, Mitrovice, Peći, Dakovice i Prizrena na veliki zajednički sastanak, gde je imala da se izvrši smotra nove omladine, koja je snažeci telo i duh imala da postane uzdanica svoga kraja i zaloga za uspeh u skorij borbi za slobodu. Na tome sletu bilo je 400 učesnika. Taj broj velik je, kada se uzme u obzir kratko vreme pripreme, i to da su po svima društvima vršili obuku relativno novi članovi skopljskog društva. Program je bio raznovrstan: proste (slobodne) vežbe, vežbe palicama, bacanje kamena, trčanje, hrvanje i mačevanje. Oduševljenje bilo je veliko, i uspeh je bio isto tako veoma značajan: vera u sebe, u svoju vrednost i u svoju snagu, upila se u mlade duše, onih, koji će svoje živote zalagati za narodnu slobodu nekoliko godina doćnije. S druge strane na narodne mase, okupljene sa celog Kosova i Metohije oko manastira Deviča na dan njegove slave. Utisak ovoga sleta bio je takav da ga gledaoci nikada ne zaboravljaju. Arnauti, koji su iz foga našega staroga kraja postepeno potiskivali naš živalj, također su bili pod velikom impresijom jedne nove i organizovane snage, i s divljenjem posmatrali vežbe.

Polazeći na taj slet Skopska-matična grupa priredila je javne časove u Uroševcu i Prištini, a jedna njena manja grupa, po završenom sletu, otišla je u Prizren, tu pripremila javan čas, a odatle preko Šare otišla u Tetovo, da osnuje društvo i priprema i tamo javni čas.

Ta prva godina, zaista, bila je godina veoma velike delatnosti. Narodne društvo je proširilo svoj rad na sela oko Skoplja. U Bulačanima u Kučevištu održao je javne časove, a te, 1910, godine učestvovalo na sokolskom sletu u Beogradu. 1911 na sletu u Zagrebu, a 1912 u Pragu.

Ta prva grupa osnivača okupljala je oko sebe sve više i više omladinaca svih zanimanja, a u ratu odužila je najsavezničiji deo prema svom narodu.

Od njih 32, sem jednoga koji je umro, svi su učestvovali u ratu, koji je imao doneti definitivnu slobodu njih-

Zupa Novi Sad treba da pripremi i organizuje ovu svečanost kao jednodnevni slet župa Novi Sad, Beograd i Osijek. Savezno starešinstvo treba da ravnanički slet uzme u svoj program i da mu da ono mesto kojega, prema njegovom velikom značaju, ide.

Franja Malin, Novi Sad.

vom rodnom kraju. Rajko Karaklajić poginuo je za vreme albanske pobune, a još deset nekadanjih vežbača društva skopskog položili su svoje živote za slobodu i ujedinjenje našeg naroda. Najviše njih poginulo je na Mačkovom Kamenu. Svima živima mi dugujemo hvalu, a poginulima neka je slava.

Po oslobođenju, 1918 godine, Sokolstvo je nastavilo rad nekadanjeg Sokolskog društva »Dušan Silni«. Oslobođenje i stvaranje narodne države za naše Sokolstvo predstavljali su izvršenje jednog velikog dela sokolskog programa. Ali Sokolstvo došlo je do novih zadataka, i ono je moralo novom snagom uči u rad na širenju kulture, na dizanju narodne svesti, na stvaranju novoga duha u širokim narodnim slojevima. I zaista, zaslugom pok. brata Barbulovića, brata Vuličevića, inspektora monopola, i drugih zaslužnih Sokola pošlo se snažno k organizovanju prvih društava. Ta društva su stvarana često s mnogo dobre volje i s mnogo požrtvovanja, ali se osećao nedostatak organizovanog rada i tehničkih radnika.

Skoplje je, od oslobođenja, u svima pravcima postojalo sve značajniji centar. Kako privredni život tako i kulturna delatnost nalazili su sve jačeg izraza u staroj prestonici srpske carevine. Aktivnost privrednika s jedne strane, zatim filozofskog fakulteta sa Skopskim naučnim društvom s druge strane, bilo je dopunjeno kulturno-nacionalnim radom mnogih društava, a naročito sokolske organizacije.

Sokolstvo se počelo naglo razvijati u Južnoj Srbiji. U većim mestima, naročito u onima gde je i ranije bilo društava »Dušan Silni«, osnovana su sokolska društva, i počela svoj svetrani rad. Ta prva društva osnovana su u Skoplju, Kumanovu, Štipu, Prizrenu i Bitolju. Rad u ovim društvima bio je veoma težak. Neposredne posledice rata kočile su u mnogome kulturnu akciju, a i nedostatak spremnih društvenih načelnika uticao je negativno na brz razvitak Sokolstva. Ali, u koliko je razvitak društava bio sporiji, u toliko su prvi skromni rezultati bili solidniji. Da bi ovaj rad na širenju Sokolstva dobio više sisteme i da bi mogao biti što pravilnije i što potpunije organizovan, rešeno je u Jugoslovenskom sokolskom savezu da se u oblasti Južne Srbije formira zasebna sokolska župa, sa središtem u Skoplju, da bi se moglo što uspešnije raditi, naročito na organizovanju novih društava i na spremi prednjaka.

Tako je 9 aprila 1923 god. organizovana Sokolska župa Južne Srbije pod nazivom Župa Kraljevića Marka, s posvetom legendarnom junaku Prilepa i cele srpske Makedonije, junaku velikog ciklusa narodnih pesama. Organizator župe i njen prvi starešina bio je tada-nji aktivni, a sada pukovnik u penziji brat Todor Živković. Veliki broj oduševljenih Sokola krenuo je na sokolski rad, i zaista, u nekoliko pravaca rad se počeo razvijati: osnovana su nova društva, stvarani tečajevi za prednjake, najzad početo je s građenjem župskog sokolskog doma.

U osnivanju društava vidi se brz i veliki napredak. Od pet društava u vreme organizovanja župe, broj se ubrzo popeo na trideset dva. Ipak, taj brzi porast nije od početka mogao ići paralelno s kvalitetom rada tih društava. Također i prvi veliki tečajevi za vođe sokolskog tehničkog rada samo su delo opravdali očekivanja, jer su prvi učesnici na njima bili učitelji, koji su obično bili premeštani i ostavljali društva bez načelnika.

Župski dom pak ostao je značajnom i neospornom tekovinom toga doba sokolskog razvitka na našem Jugu.

Mnoge teškoće i razne smetnje pratile su sokolski rad kroz čitav niz godina. Unutrašnje previranje, s raznih strana nadmetanje da se što više koristi sokolskom poletu, — to je sve pričinjavalo prirodan proces pokreta unapred, u vidu navalnih talasa. Sve što je proživelo naše Sokolstvo na Jugu, kao jednu neminovnost svoga razvitka, bilo je od bitnog značaja za pravac rada i definitivno nalaženje sve pravilnijih metoda rada i sve boljih puteva ka sokolskom uspehu.

Tako je, još ranije, posle prvog tečaja za vođe, organizovano nekoliko društava, ranije zamrlih, tako, da je ukupno oživelo 14 zamrlih društava, i 1928 godine bilo ih je 33.

Ta 1928 godina imala je da bude od velikog značaja za Sokolstvo na Jugu. Te godine trebalo je izvršiti smotru ovako brzim tempom razvijenog Sokolstva, i to je trebalo da pokaže najveći uspeh Sokolstva Južne Srbije, na župskom i pokrajinskom sletu, priredjenima u Skoplju jula i septembra 1928 god. Ovi sletovi imali su da ispune velika sokolska iščekivanja i pokažu velike rezultate, i to se s pravom moglo i očekivati, s obzirom na obim priredaba i ve-

241-2

liki napor i velika materijalna sredstva uneta u te značajne sokolske pripreme.

Posle te u velikim razmerama pripremane smotre, Sokolstvo je provelo neko vreme u ponovnom pribiranjju snaga i traženju realnijega puta, tako da se poslednje godine sokolskog rada mogu smatrati kao rad na organizacionom jačanju velikog broja društava, koja su ranije s velikim naporom stvorena. To se sve više postiže u dva pravca: organizuje se tehnički rad, i širi se sokolski duh: predavanjima, konferencijama, prosvetnim tečajevima i izletima. Poslednjih godina, u početku brzo, kasnije sporije a solidnije, osnivane su sokolske čete.

Današnja snaga Sokolstva na Jugu predstavlja po teritoriji najveću župu Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Ona ima šest okružja sa 39 društava, 104 čete i s ukupnim brojem pripadnika — koji nas mora zadovoljiti — 11.600, s članovima sokolskih četa. Ovo stanje u toliko pre otkače, kada se uporedi s veoma skromnim početnicima prvih organizacija.

Ovakav sokolski pokret, s mnogo solidnosti, s preporodenim Sokolima, koji su stubovi narodnog jedinstva i jugoslovenske misli, priređuje svoju župsku smotru maja i juna ove godine, u vidu velikog župskog sleta, s pretsletskim danima 24 i 25 maja kada će uzeti učešća škola i vojska, i glavnim sletskim danima s utakmicama 3, 4 i 5 juna.

Jednodušnost, koja danas vlada u sok. redovima cele župe, veliko oduševljenje članstva, dovoljan broj stručnih tehničkih vođa i mnogo intelektualaca, sve je to uložilo veliki napor, da ovu godinu, koja je u isto vreme proslava desetogodišnjice župe i dvadesetpetogodišnjice osnivanja prvog društva izvede što dostojanstvenije, i da opravda ne samo velike nade koje naše Sokolstvo polaže u svoj rad na Jugu, nego i nade celog naroda koje mora polagati u jedan veliki pokret kao što je sokolski, koji vodi pravim putem k slobodi, jedinstvu države i naroda, jednakosti i bratskoj iskrenosti, putem k napretku tome većitom idealu čovečanstva.

Dr. Milivoj Pavlović, Skoplje.

Južnoameričko Sokolsivo Savezu SKJ

Čast je Sokolskim društvima Buenos Aires I i Sokol La Paternal podastreti bratskom Sokolskom savezu sledeću rezoluciju:

Zadojeni sokolskim duhom bratske ljubavi i sloge stojeći na stanovištu državne i narodne jugoslovenske nerazdruživosti i verske trpeljivosti, Sokol Buenos Aires I i Sokol La Paternal najenergичnije osuđuju poznatu poslanicu Katoličkog episkopata, koja ide zatim da u narod baci ugarak zabune i mržnje.

Ziveo Kralj! Ziveo Sokol! Zivela Jugoslavija! — Upravni odbor Sokola La Paternal, Upravni odbor Sokola Buenos Aires I; starosta C. Jakse, s. r.; tajnik B. Svajgelj, s. r.; starosta S. Đurković, s. r.; za tajnika: V. Lončar, s. r.

Čuvajmo naše more!

Jadranska straža u Zagrebu, u želji da što snažnije manifestira ovu veliku ideju, i da je što jače afirmiše u našem narodu, odlučila je prirediti na dane 10 i 11 juna o. g.

Jadranski dan.

Na ovu veličanstvenu manifestaciju pozvala je Jadranska straža u Zagrebu s va zagrebačka društva bez obzira na svrhu udruženja, jer smatra, da i ona goje istu ljubav za naše more i Primorje, kao i ona sama, koja je nosilac akcije. Tok ove manifestacije kao i sam program izvešće se u osobito velikom stilu.

PRODAM

dobro ohranjen kompletan Sokolski krov za Din 300.— — Šlibar Martin, učitelj u okružnoj načelnik, Toplice pri Novem mestu.

ROSIIJA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

Za kompletiranje Sokolskog glasnika iz 1928

Za kompletiranje godišta »Sokolskog glasnika« iz godine 1928 potreban je broj 2 toga godišta. Umoljavaju se braća i bratska društva, koja bi posedovala ovaj broj, da ga pošalju Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije Beograd, Prestolonaslednikov trg br. 5.

Iz telovežbačkog sveta

PROPAGANDA ZA TELESNI UZGOJ U ŠVICARSKOJ

Da je Švicarska poznata kao država, u kojoj je telesni uzgoj na visokom stupnju, nije potrebno naročito isticati. Švicarski gimnastički savez slovi ne samo po svojim dobrim međunarodnim takmičarima, koji su svojoj domovini prineli lovorike prvenstva već iz mnogih međunarodnih takmičenja, nego također i po svojem velikom broju, jer švicarski savez udružuje preko 1200 telovežbačkih društava, koja su s velikim oduševljenjem gaje ne samo narodne gimnastičke igre već također i vežbanje na spravama kao i laku atletiku. Lanjski slet švicarskih gimnasta to je dokazao u obilnoj meri. Da se pak u istinu tamo radi vrlo mnogo na propagandi telesnog uzgoja vidi se i iz toga, što sve novinstvo te male države posvećuje punu pažnju razvoju telesnog uzgoja. Lanjske godine tako bilo je nabrojeno 256 dopisnika raznih švicarskih listova, koji su propagirali telesni uzgoj naroda u 351 listu, u kojima je bilo ukupno objavljeno 9455 članaka i vesti sa ukupno 395.383 rečica namenjena javnosti. U ovaj broj nisu uzeti i brojni gimnastički listovi, koji pored dnevnog novinstva vrše stalnu propagandu telesnog uzgoja. Pored tako ogromnog propagandnog gradiva po listovima ne može se također mimoći ni švicarski gimnastički almanah, koji je do sada bio izdan već po treći put u velikoj nakladi i koji je također vrlo mnogo pripomogao, da se je smisao i razumevanje za telesni uzgoj tako lepo proširilo među švicarsko stanovništvo. Podjednako velik upliv u prilog telesnog uzgoja u narodu vrši i film. U Švicarskoj izrađuju se mnogi propagandni filmovi, koji prikazuju razne veće gimnastičke priredbe, nastupe vežbača u većim masama ili pak pojedine grane telesnog uzgoja i to u poučnom svetlu, podižući tako u širokim slojevima naroda veliko zanimanje, kako za samu laku atletiku tako i za telovežbu uopće. Švicari poslužuju se za gimnastičku propagandu u izdašnoj meri također i radijem, preko koga drže brojna predavanja o značaju telesnog uzgoja, rasprave, dajući i važnije izveštaje o sportskim i telovežbačkim događajima i t. d. Prema svemu ovome vidi se, koliko se u Švicarskoj ceni važnost telesnog uzgoja i kojim se sve sredstvima taj uzgoj propaguje.

PREDRATNI TELESNI UZGOJ U ŠVICARSKOJ

Telovežbačka organizacija švicarskih gimnasta deli se u 22 kantonalne župe. Po nekim od ovih župa telesni uzgoj omladine bio je uveden još pre rata, u kojima se u svrhu širenja telesnog uzgoja priređuju i naročiti tečajevi za društvene načelnike, i to besplatno. U tim tečajevima posetiocima pruža se u izdašnoj meri sve ono što im je potrebno za uspešno telesno uzgajanje omladine, koja treba da se dobro pripravi za svoju vojničku dužnost. Ali krivo bi sudio onaj, koji bi mislio, da se ta omladina možda vežba oružjem. Ne, Švicari drže se izreke enog francuskog generala, koji je tvrdio, da telovežbačke organizacije treba da uzgoje spremne, svesne i okretne državljane, a vojnike iz njih naprave već vojništvo samo. Zato se u Švicarskim kantonalnim školama nikako ne poučava streljanje i druga vojnička znanja već se samo putem specijalnog pouka teži za tim, da mladići, koji još nisu izvršili svoju vojničku dužnost, postanu tako telesno jaki do stupanja u vojne redove, da im vojnička služba ne bude pravila nikakvih teškoća pri podnašanju većih napora.

Smrt litvanskog pesnika Tumasa Vaižgantas. U Kovnu umro je početkom maja Tumas Vaižgantas, najveći i najjači savremeni pesnik Litve. Pokojnik, po zvanju sveštenik, rodio se godine 1869 u Rokisku i nakon dovršenih srednjoškolskih studija posvetio se teologiji. Nakon oslobođenja Litve postaje profesor univerziteta u Kovnu. Glavna njegova zasluga počiva na stvaranju književnog litvanskog jezika i litvanske književnosti. Napisao je oko 20 knjiga, a raznih rasprava, no-

vela, priča i t. d. preko 1000. Iako sveštenik bio je veoma liberalan te omlinjen kod čitavog litvanskog naroda. Njegove zasluge za litvansku kulturu ogromne su. Sprovodu učestvovala je čitava vlada s vojskom i pretsednikom republike Smetonom na čelu.

Meštovićeva izložba u Pragu. S vanredno velikim uspehom bila je zaljučena pre nekoliko dana Meštovićeva izložba u Pragu. Sada za drugu polovinu maja, sprema se njegova izložba u Pragu. O Meštoviću i o njegovim delima već sada pišu sve vodeće češkoslovačke novine. Ova Meštovićeva izložba prirediće se u starom kraljevskom letnjem dvorcu Belvedere na Hradčanima, što se smatra vanrednom pažnjom prema ovom našem geniju. Na praškoj izložbi biće izložena i Meštovićeva dela, koja nisu mogla biti izložena u Pragu, pa će tako ova izložba biti još veća i reprezentativnija.

Izložba knjiga u Zagrebu. Za početak juna sprema se u Zagrebu velika izložba knjiga, na kojoj će biti izložene pored jugoslovenskih i češkoslovačke, a izgleda i poljske knjige. Ova izložba biće deo velike izložbe saveza privrednika u Zagrebu, a svrha joj je da se podigne interes za domaće i slovenske knjige i da se suzbije prejak uticaj nemačkih knjiga, koje se u masama uvažuju, dok za domaću literaturu pa i prevodnu vlada dosta slabobitno interesovanje, iako imademo odličnih dela.

Kupujte zastave kod I. NEŠKUDLA Ljubljana, Pražakova ul. 8

229-3

Češkoslovački dani u Poznanju. U poslednje vreme sve više i sistematičnije radi na zbližavanju slovenskih naroda, i to ne samo raznim manifestacijama, već i posve praktički, predavanjima, ekskurzijama, izložbama i t. d. Tako se sada u prvom polovini maja u Poznanju održavaju češkoslovački dani, čemu je svrha kulturno međusobno zbliženje Čehoslovaka i Poljaka. U okviru ovih dana priredena su predavanja dr. Zakavca, profesora univerziteta Komenskoga iz Bratislave i dr. Serackoga, profesora Karlovo univerziteta u Pragu, te izložba češke grafike u Velkopolskom muzeju.

Smetanova izložba u Litomišlju. U jubilarnoj 1934 godini prirediće se u Litomišlju velika izložba svih dela velikog češkog kompozite Bedržiha Smetane. Pripreme su već počele, kako bi se moglo sakupiti sav materijal i što dostojnije prikazati rad genijalnog muzičara. U tu svrhu osnovalo se u Litomišlju društvo Bedržiha Smetane, koje će izdati i veliku knjigu o Litomišlju s brojnim ilustracijama, a u kojoj će biti posvećeno nekoliko poglavlja i velikom sinu ovog mestanca B. Smetani.

Proslava 250 godišnjice opsade Beča. Dne 14 maja bila je u Senbrunu proslavljena 250 godišnjica oslobođenja Beča od Turaka. Poznato je, da su onda Beč spasili Poljaci sa svojim junackim kraljem Janom Sobjeskim, dok mu Prusi nisu hteli da pritegnu u pomoć. Posle poraza pod Bečom počelo je vidno propadanje turske sile, a nakon nepunih 130 godina sledilo je i oslobodavanje balkanskih naroda. Kako se je pak Beč kasnije odužio slovenskim narodima za tolike usluge i žrtve, učinjene u krvi i životima, nije potrebno isticati.

Svetska privredna konferencija u Londonu. U Londonu vrše se velike pripreme za jednu od najvećih svetskih konferencija. Dne 12 juna naime otvoriće se na veoma svečan način svetska privredna konferencija, kojoj će prisustvovati preko 2000 delegata, koji će zastupati 60 država. Očekuje se, da će ova konferencija biti od presudnog značenja za budući privredni život sveta.

30 godišnjica Kola srpskih sestara. Ove godine sprema se proslava 30 godišnjice plodnog i uspešnog rada jednog od najzaslužnijih ženskih udruženja naše zemlje, Kola srpskih sestara. U značajnu godinu 1903, kada je počeo opšti preporod Srbije, pada i osnivanje ovog humanog i kulturnog društva, čije su zasluge u brizi za ranjenike kao i siročad za vreme i posle rata neprocenljive. Prvi veliki miting, na kome su po prvi put istupile žene u javnost, bio je na Veliku Gospojinu 1903 u Beogradu, a na kome je učestvovalo preko 3000 žena iz Beograda i iz drugih krajeva preratne Srbije. Prva pretsednica Kola bila je počivša Savka Subotić, potpretsednica Milica Dobri, te tajnica Nadežda Petrović. Ovo udruženje nije se ograničilo samo na humani i karitativni rad, nego je radilo i na uzgoju žene i poboljšanju njenog položaja te na zbliženju slovenskih naroda.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO ARTIČE

Naše društvo je zadelo bridka izguba. Poslovilo se je od nas za vedno eden izmed prvih nosilcev sokolske misli v Artičah Franci Bračun, učiteljski abiturijent. Komaj je začel stopati s prvimi gotovimi koraki v življenje, že je prestregla kruta smrt njegov mladostni polet v življenjsko negotovost baš v trenutku, ko si je začrtal svojo pot. Njegova volja in želja po življenju se ni mogla upirati sili, ki ga je tirala v odpoved od življenja. V svet je gledal z jasnimi licem in gotovimi načrti, kako bo kot učitelj vlagal svoj talent v ljudsko prosveto in izobrazbo. Navzlic zavratni bolezni, ki mu je bila z dosledno trdovratnostjo življenjsko moč, je še upal v začetku v moč njegove mladostne energije, ki je hotela, da telo živi in rodi nove sile. Njegova bolezen pa je medtem napredovala, dokler ga ni vrgla za stalno v postelj. Teško je bilo njegovo slovo od življenja. Bil je mlad. V njem je plula živa kri, pomešana z trpkom zavestjo, da je vse to le neizprosna igra narave, ki zahteva s kruto pravico ne glede na mladost. Kakor ga je spremljal v življenju sokolski idealizem in upanju, da njegova mladost premeta telesno slabost, tako je izgubil vero v življenje, ko je sila njegova telesa minovala dan za dnem z večjo doslednostjo. Njegove zadnje dneve je grenila zavest, da je bil nekoč posebejno življenje, zdaj pa je gledal svojo ruševino, ki je bila daleč od volje in moči do obstanka. Končno je padla stena, ki je ločila življenje od večnosti. Njegova duša se je preselila k božjemu Sodniku, njegov duh pa je ostal med nami, da nas krepi v sokolski slogi in v delu za zmago ideje, kateri se je že v zorni mladosti z vso silo posvetil. — **Odbor.**

Župa Ljubljana

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-SIŠKA

Ena prvih pomembnih prireditev našega društva bo letošnja telovadna akademija, ki se bo vršila v soboto 20. t. m. ob 20. uri zvečer.

Prvo točko sporeda bo tvorilo kolo, ki ga bosta plesala moška in ženska deca skupno s svojimi vadiitelji. Moška deca nastopi potom še pri »Metuljnicah«, ženska pa pri »Zastavicah«. Zanimivi točki bodo predvajali člani z

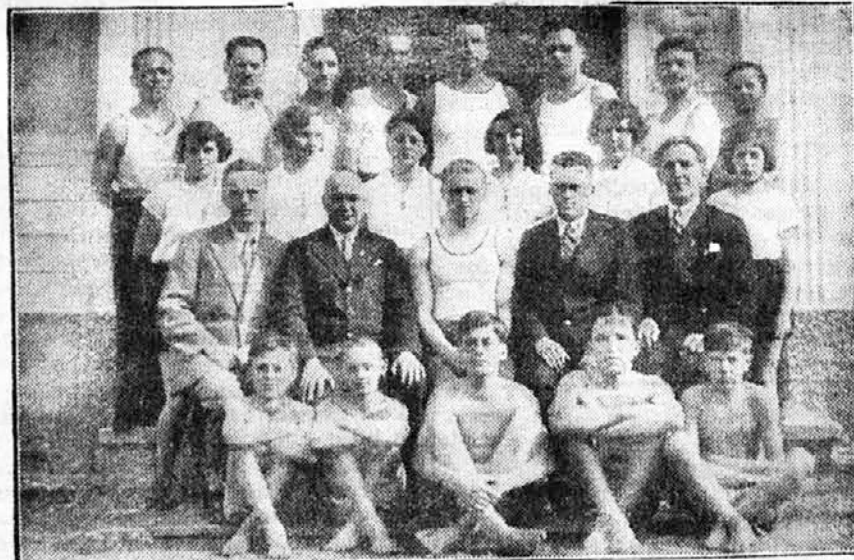
Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO HOČE

V nedeljo, dne 7. maja t. l. nas je posetil župni podnačelnik br. Ciril Hočevar ter nam predvajal filma »Taborenje v Bohinju« ter »Zupne lahko-atletske tekme v Mariboru l. 1932.« Pred predvajanjem teh filmov je imel

SOKOLSKO DRUŠTVO ZERJAV

Sokol Zerjav (pri Prevaljah) je priredil od 13. marca do 7. aprila v zvezi s Sokolom Črna prednjaški tečaj. Tečaju je prisostvovalo povprečno 20 bratov in sester. Ves čas tečaja in načrt

Prednjaški tečaj Sokolskog društva Zerjav pri Prevaljah od 13 III do 7 IV o. g.

sta bila točno določena. Tečaj se je vršil trikrat na teden po 3 ure, skupno 36 ur. Disciplina in red sta bila povoljna. Održana so bila naslednja predavanja: Zgodovina telovadbe in Sokolstva (br. ing. Fetič, 3 ure); Sokolska ideja (br. ing. Uršič, 2 uri); Metodika sokolske vzgoje (br. ing. Uršič, 3 ure); Tyršev sestav (sestra Stifter); Sokolska organizacija (br. Turk, S. Črna,

Župa Osijek

UČITELJSKI TEČAJ IZ 1931 GOD.

Sokolska župa Osijek priredila je 1931 god. u Osijeku tronedeljni tečaj za učitelje-će osnovnih škola. Tečaj se je održavao od 15 jula do 5 avgusta pod vodstvom apsolutno prve savezne prednjačke škole br. F. Babića i s. M. Stražničky. Od 60 prijavljenih došlo je u tečaj 54, od tih 1 samo na 10 dana.

Svrha je tečaja bila da učiteljima, kao cminetno važnima faktorima kod našeg vaspitnog rada, dade spremu za samostalno vodstvo, i to u prvom redu tehničko, naših jedinica i da ih ujedno osposobi naročito za vođenje dečije telovežbe u školi po sokolskom sustavu.

Župa je za ovaj tečaj razmerno mnogo žrtvovala: organizirala prehranu u Dačkom domu, nastanbu članova isto tamo i nastanbu članica u konvik-

vala, dokler ga ni vrgla za stalno v postelj. Teško je bilo njegovo slovo od življenja. Bil je mlad. V njem je plula živa kri, pomešana z trpkom zavestjo, da je vse to le neizprosna igra narave, ki zahteva s kruto pravico ne glede na mladost. Kakor ga je spremljal v življenju sokolski idealizem in upanju, da njegova mladost premeta telesno slabost, tako je izgubil vero v življenje, ko je sila njegova telesa minovala dan za dnem z večjo doslednostjo. Njegove zadnje dneve je grenila zavest, da je bil nekoč posebejno življenje, zdaj pa je gledal svojo ruševino, ki je bila daleč od volje in moči do obstanka. Končno je padla stena, ki je ločila življenje od večnosti. Njegova duša se je preselila k božjemu Sodniku, njegov duh pa je ostal med nami, da nas krepi v sokolski slogi in v delu za zmago ideje, kateri se je že v zorni mladosti z vso silo posvetil. — **Odbor.**

»Raznoterostni« in moški naraščaj s »Skupinami«. Najbolj impozantni točki sporeda bosta pa vsekakor »Kavalerija«, kjer bo nastopila deveterica članov in »Redovne vaje«, ki jih bo izvajalo oboje članstvo in oboji naraščaj. Ostale točke sporeda so še: članice: proste vaje (za pokrajinski zlet); člani: bradlja, starejši člani: proste vaje (za pokrajinski zlet) in ženski naraščaj; gimnastične vaje.

Že ves mesec se pridno pripravljajo oddelki na to akademijo, ki ne bo niti najmanj zaostajala za lansko.

predavanje o namenih sokolskih taborenj ter ga je navzoče članstvo z zanimanjem poslušalo. Obisk je bil prilichen gober. Posebno veselje je imela nad filmi sokolska deca. — Bratski Sokolski župi Maribor ter br. Hočevarju izrekamo za nam izkazano uslugo najsrčnejšo zahvalo. Želimo si ob priletni priliki še kake slšne prireditve.

I uro); Sokolsko prosvetno delo in so delovanje prosvetnih in tehničnih odborov (br. Dodič I., 2 uri). Higijena in anatomija (g. dr. Ramšak, 1 uro). Tečaj je popolnoma dosegel svoj namen, usposobil je nekaj bratov in sester za

odgovorno Sokolsko delo. Telovadbo je vodil br. Močilnik J. V prihodnje bi bilo umestno, da bi tečajniki ob zaključku polagali praktičen in teoretičen izpit. Brat starosta ing. Uršič je zaključil uspešni tečaj z govorom o sokolskem delu in njegovi potrebi s pozivom, da udeleženci razširjajo znanje, ki so si ga pridobili v tečaju in z njim plemenitijo druge.

tu u tvrdavi. Učesnici tečaja snosili su samo jedan deo troškova, t. j. 200 Din po osobi, dok je ostalo, t. j. cca 350 Din po osobi, snosila župa. Konačni trošak župe iznosio je 15.390 Din.

Kako su se kasnije, a naročito na sednici zbora društvenih načelnika lanjske godine, čuli glasovi da znatan broj učitelja i učiteljica, apsolvrenata tog tečaja, ne radi u društvima i četama, načelnništvo župe se je obratilo na jedinice sa zamolbom, da ga izveste o sadanjem radu polaznika tog tečaja. Podaci, koje je načelnništvo primilo, a koje dole navodimo, svakako su interesantni.

Tečaj je završilo 53 polaznika: 11 s odličnim, 18 s vrlo dobrim i 23 s dobrim uspehom. O pohanjanju tečaja i uspehu u istom izdana su bila polaznicima uverenja. Danas vidimo da je to bila greška, jer u nekim slučajevima se uverenja zloupotrebljavalo kao svedodžbe o stručnoj sokolskoj spremi.

O sadanjem radu apsolvrenata učiteljskog tečaja saznali smo sledeće:

I Nemamo podataka:

a) iz jedinica koje su medutim već likvidirane, a to su: iz čete Gradište o s. Fogatić Anici — iz čete Stitar o br. Dekanoviću Zvonimiru, — iz čete Bingula o br. Kopčoku Mihalu, — iz čete Ruševu o sestri Šuvaković Mandi. Ukupno od 4. Smatramo punim pravom da ta četvorica nisu radili kada je došlo do likvidacije četa.

b) od neurednih načelnštava jedinica: Osijeka d. g. o s. Bari Hercegovoj, — Šida od br. Spajiću Svetislavu, Duda Grigoriju, i s. Kremer Anici — S. d. Ferićanci o s. Valjetić Mariji — S. d. Čepin o bratu Astalosu Ljudevitu, — i S. d. Durdenovac o s. Vlasić Krunoslavu.

Poznato nam je, da od spomenutih rade: s. Bara Hercegovu u Osijeku d. g. — br. Duda u Šidu i br. Spajić Svetislav u Vukovaru. Ostaju dakle samo 4 bez podataka, a koje moramo u uvrtiti u rubriku: ne rade.

II Prema podacima ne rade:

a) usled premeštaja van teritorija župe: Stanić Vlakjo pre iz S. d. D. Miholjac. U D. Miholju nije tehnički ništa radio, makar je bio na rad pozivan. — Matičić Davorin pre iz S. d. Osijek g. g. — Vraneković Ljubica, pre iz S. d. D. Miholjac — Mihajlović Melanija i Karalić Lucija vodeni kao pripadnici S. d. Osijek g. g. O obema ustanovilo je načelnništvo društva, da nikad nisu ni bile članice društva Osijek g. g. Ukupno dakle: 5

b) u mestu nema sokolske jedinice: Bošnjak Vukosava iz Knež. Vinograda, članica S. d. B. Manastir — s. Kokot Mira iz Jovanovca, članica S. d. Osijek g. g. — Dimić Jelica iz Slat. Drenovca, članica S. d. Voćin. Ukupno 3.

c) usled bolesti: Marjanović Draginja, iz S. d. Erdevik, Đurić Sofija iz S. d. Vukovar. Ukupno 2.

d) udata: Grković Marija, Podvigne (blagajnik je društva u 1933 godini).

III Prema podacima rade:

a) kao prosvetni radnici: Tanasije Ilić, prosvetar društva i okružja Sl. Brod — Šepa Jovan, prosvetar društva i okružja D. Miholjac, sada premešten u Srbiju — Papla Marija, prosvetar S. d. Habjanovci, — Ebling Franjo prosvetar S. d. P. Podgajci i s. Milojčić Sofija, knjižničar S. d. Osijek g. g. Ukupno 5.

2. Kao tehnički radnici: a) izvan naše župe: Petelka Ivka, pre članica S. d. Osijek g. g. kasnije S. d. Zdenić, sada u Srbiji. — Anokić Milorad sada načelnik S. d. Ilok — Allgajer Andrija, sada načelnik S. d. Bds. Samac župe Tuzla — Stazić Julka, sada članica prednj. zbora S. d. Doboj, župe Tuzla.

b) kao načelnici (načelnice): Kostić Zivana, načelnica društva i okružja Našice — Avirović Radivoj, načelnik čete Gor. Miholjac i I zam. načelnika okružja P. Slatina — Svetislav Spajić, I zam. načelnika okružja Vukovar — Šunk Rudolf, načelnik S. čete Bankovci — Gotlibović Stevo, načelnik S. d. P. Podgajci — Sofić Nevenka, načelnica S. d. Dalj, — Šajdel Vojislav, načelnik S. čete Draž-Gajić — Duh Marta, načelnica S. d. Petrijevci — Jakovljević Miloš, načelnik S. d. Darda — Šišanački Marija, načelnica S. d. Habjanovci — Dudaš Klara, načelnica S. čete Andrijašević Rokovci, — Brković Sofija načelnica S. čete Cerna — Romić Emilija, zam. načel. S. d. Županja, Kotarić Milica, načel. S. d. Tenja.

c) kao članovi prednj. zbora: Herceg Bara u S. d. Osijek d. g. Srdjak Josip u S. d. Osijek g. g. — Izaković Ružica u S. d. Cerna — Kušer Ružica u S. četi Bošnjaci — Duda Gligorije u S. d. Sid.

d) u tehničkom i prosvetnom pravcu: Bosnaj Mijo, prosvetar S. čete Naskovci — Modrušan Ante, prosvetar S. d. Erdevik — Serbedžija Slavko, prosvetar S. d. Valpovo.

e) u tehničkom i upravnom pravcu: Nad Nikola tajnik S. d. Našice, Carić Slavko tajnik S. d. Petrović.

Pregled u tabeli: Ne rade:

I a) jedinice su medutim likvidirane 4	
b) od jedinica nemamo podataka 3	
II a) premešteni iz teritorija župe . . . 5	
b) u mestu nema sok. jedinice . . . 3	
c) usled bolesti 2	
d) usled udaje 1	

Ukupno 20

t. j. 37.73% od celokupnog broja polaznika tečaja.

Rade: III I samo u prosvetnom pravcu 5 t. j. 9.43%

2 tehnički:

a) izvan naše župe 4 t. j. 7.54%
b) kao načelnici(ce) 14 t. j. 43.39%
c) u pred. zborovima 5 t. j. 43.39%
d) ujedno i u prosveti 3 t. j. 43.39%
e) ujedno u administ. 2 t. j. 43.39%

Ukupno 33 t. j. 62.27%

od celokupnog broja polaznika tečaja.

Iz navedenih brojeva slede sledeći zaključci: na prvi pogled srazmerno visoki postotak, t. j. blizu 40% onih koji ne rade, smanjuje se, ako odbijemo one za koje nemamo podataka, a koji ovde rade. — Ako uzmemo dalje one koji žive u mestima gde nema za sada sokolske jedinice, a koji bi ev. radili, opet se postotak smanjuje.

Ti obziri otpadaju kod konstatacije **faktilnog rada**, danas: taj ostaje za našu župu 40%. I ako rade oni o kojima nemamo podataka, otpada za one stvarno 4, koji su izvan naše župe.

Stvarno dakle radi 60%, ako pristupimo da za 4 koji su izvan župe, dolazi 4 o kojima nemamo podataka. Obzirom na rezultat tečaja kao tečaja, postopak je dobar. Obzirom na činjenicu, da je to bio učiteljski tečaj, postopak je malen. — Istina, treba uzeti u obzir i činjenicu da je od polaznika bilo više od 50% članica, što kod ostalih tečajeva nije.

Ujedno bi u kratkosti i formulisao iskustva za buduće: bezuvetno lučiti tečajeva za članove i članice — upozoravati jedinice na strog izbor polaznika ev. uvesti neku vrstu prijemnih ispita — izdavati samo uverenja, bez ikakvih ocena.

Usporedićemo rezultat učiteljskog tečaja naknadno s rezultatima nekih drugih župskih tečajeva. Jasno da na istoj podlozi, t. j. prema sadanjem radu učesnika tih tečajeva u našim jedinicama.

Ing. M. Kvapil.

Župa Sarajevo

POLOŽILI DRUŠTVENI PREDNJAČKI ISPIT

Društveni prednjački ispit položili su dne 7 maja u Rogatici, župa Sarajevo, sledeća braća: Ajanović Kadrija, Levi Isidor, Sijerić Alija i Karić Abdulah.

SOKOLSKO DRUŠTVO FOČA

Prvo okružje Sokolske župe Sarajevo priređuje u Foči 28 maja svoj javni čas. Tom prilikom proslaviće se 40-godišnjica osnivanja fočanskog Sokolskog društva »Pobratimstvo« najstarijeg sokolskog društva u nekadašnjoj Bosni i Hercegovini.

Davno još 1891 god. nekoliko rodoljubljevih građana Foče osnivaju »Srpsko gimnastičko društvo Obilić«, ali ono bude zabranjeno od ondašnje Zemaljske vlade u Sarajevu. Iduće godine dolazi nov pokušaj osnivajući gimnastičko društvo »Soko« ali i ono je bilo zabranjeno, jer su austrijske vlasti nerado gledale svako nacionalno grupisanje Srba.

Godine 1893 pre punih 40 godina dr. Risto Jeremić i drugi osnivaju trezveno društvo »Pobratimstvo« u koje stupaju svi osnivači Sokola.

»Pobratimstvo« počinje borbu protiv svih poroka, a naročito alkohola, kao društvenog zla, a uz to pribira oko sebe rodoljubivu omladinu, te je fizički i nacionalno sprema za buduće događaje, koji se tako brzo razvijaju. — I danas imamo u životu izvestan broj osnivača prvog Sokolskog društva u Foči, a među njima dr. Ristu Jeremića, našeg odličnog nacionalnog radnika.

G. Milan Hadži-Vuković, poznati rodoljub i stradalnik iz doba svetskog rata ne samo što je jedan od osnivača fočanskog Sokola, već ga on nikad nije napustio za punih 40 godina, te ga i danas s toliko ljubavi i pregućuća vodi kao njegov starišina.

Za ovu svečanost sprema se odbran program, a učestvovalać Sokolska društva iz Čajniča, Goražda, Rogatice, Ustiprača, Višegrada, Gacka, Pljevalja i više sokolskih četa ovog okružja. Najavljen je veliki broj gostiju kako iz Sarajeva, tako i iz svih bližih varoši. Svi oni hoće da manifestuju svoju sokolsku i patriotsku svest, te da uveličaju ovu retku svečanost najstarijeg sokolskog društva u Bosni i Hercegovini. Čestitajući ovu retku proslavu Sokolskom društvu u Foči, mi pozdravljamo njegove osnivače i sve učesnike ove sokolske manifestacije.

Župa Skoplje

ŽUPSKI SLET

Sokolska župa Skoplje priređuje župski slet krajem maja i početkom juna: 24 i 25 maja biće školski i vojnički dani, a glavni sletski dani s utakmicama biće 3, 4 i 5 juna.

Značaj ovoga sleta izuzetno je velik. — on označava u isto vreme proslavu desetogodišnjice od osnivanja Sokolske župe Skoplje, koja je prvi put organizovana pod imenom župe Kraljevića Marka; on označava isto tako i proslavu dvadesetogodišnjice najstarijih društava ove župe, osnovanih još pre oslobodenja ovih krajeva 1908 god.

Pripreme za slet vršene su sredeno, i to od početka ove godine. Predsednik sletskog odbora je brat ing. Rad. Radulović. Sletski odbor izdao je do sada 6 brojeva sletskog vesnika »Soko na Vardaru« i zasebno otštampanu knjigu s vezbama. Tribine se izgrađuju.

Ceo slet izvodi se pod simboličnim znakom Sokola na Vardaru, koji leti iznad Dušanovog grada i mosta na Vardaru.

Župa Split

SOKOLSKO DRUŠTVO IGRANE

Sokolsko društvo Igrane održalo je četiri predavanja u mesecu aprilu i to o Zrinjskom i Frankopanu, o sv. Cirilu i Metodu, o Štrosmajeru te o biskupu J. Dobrilu. Sva četiri predavanja održao je društveni prosvetar. Predavanja su bila u lepom broju posećena sa strane Sokola i meštana.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO ALEKSANDROVO

Naše Sokolsko društvo proslavilo je dne 7 maja durdevdanski uranak izletom u oblišnju šumicu Laprenčevu Lokvu.

Nastojalo se je da se taj uranak lepo provede ali loše vreme toga nije dozvolilo te smo bili prisiljeni da ga većim delom proslavimo u zatvorenoj prostoriji. To međutim nije mnogo uticalo na raspoloženje članstva.

Tom prilikom održavan je govor o značenju durdevdanskog uranka, a posle je brat Mrakovčić upravio naše sokolske pozdrave zarobljenoj braći u Istri.

SOKOLSKO DRUŠTVO CRIKVENICA

Naše Sokolsko društvo priredilo je 6 maja svečanu akademiju u spomen narodnih boraca i mučenika Petra Zrinjskog i Krste Frankopana.

Akademiju je otvorio lepim govorom brat Juraj Zagar, koji je sašlušao najvećom pažnjom i interesom. Iza toga je sokolski omladinski zbor otpevao nekoliko prigodnih i sokolskih pesama pod ravnanjem agilne s. Marije Ivšić. Ovi naši mladi pevači i pevačice pobrali su buru pljeska. Lep utisak ostavila je deklamacija »Slava Zrinjskim i Frankopanima« koju je deklamovao Makuc Zdenko, uč. IV. r.

Nastupila je također i pevačka sekcija Sokolskog društva s tri pesme pod ravnanjem brata Gregurica. Najefektivnija je bila pesma »Dobrinj je bili grade od brata Gostinčara. Pevači, a pogotovo brat Gostinčar bili su burno akklamirani.

Između pojedinih tačaka prosvetnog programa umetnut je bio tehnički deo akademije. Pred brojnom publikom izredale su se sve društvene kategorije. Na programu su bile uglavnom vežbe za ovogodišnje sletove u Sušaku i Ljubljani uvečane s mnogo pažnje i ustrajnosti. Izvedba bi bila zadovoljavajuća. Nastup članstva na ručama bio je dosta loš i zaostao prema ostalim tačkama bilo prosvetnog bilo tehničkog karaktera.

I opet se videlo da je nastup u hotelskoj dvorani vrlo nezgodan radi premalo prostora, te je uistinu potrebno da se pristupi što pre gradnji vlastitog sokolskog doma.

SOKOLSKO DRUŠTVO KASTAV

Proslava godišnjice oslobodenja Kastavštine

12 godišnjicu oslobodenja Kastavštine proslavlja Sokolsko društvo Kastav javnim nastupom i drugim priredbama. Sokolsko društvo Kastav sa svima sokolskim društvima Kastavskogrobničkog okružja i ostalim društvima i školama Kastavštine proslaviće ovu značajnu godišnjicu II okružnim sletom Kastavskogrobničkog okružja u nedelju dne 28 maja o. g. na starodrevnoj Crekvini.

Uz Sokolsko nastupiće na ovome sletu učenici učiteljske, građanske i osnovne škole Kastav i učenici svih osnovnih škola Kastavštine, tako, da će se ovom prilikom pokazati tesna suradnja Sokolstva i škole.

Po broju raznovrsnih tačaka kao i po broju vežbača sigurno je, da će ovaj slet nadmašiti sve dosadnje priredbe ovakova značaja. Nadamo se, da će sa ova braća i sestre, svesni Kastavci i ostali naši susedi, valjano shvatiti veliki značaj ove proslave na domaći naše porobljene braće i da će svi u taj dan pohrliti na ovu proslavu.

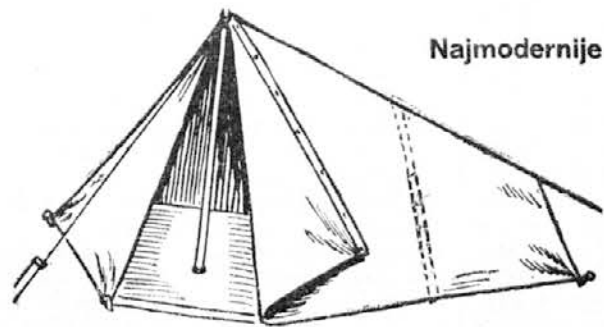
U svrhu što žilve propagande za ovaj okružni slet Sokolsko društvo Kastav i ostala društva Kastavštine upriličiće s članstvom, naraštajem, decem i ostalim građanstvom dva izleta u obližnja sela dne 14 i 25 maja.

U nedelju dne 14 maja prirediće se izlet na čelu s glazbom »Graničar« iz Spinići ovim smerom: Kastav, Jelušići, Brčići, Marčelji, Sv. Matej, gde toga dana narod našega Halubja slavi također godišnjicu oslobodenja i ovim izletom uveličati će se ova priredba. — Tu će se održati vežbačke probe s glazbama iz Marinići i Spinići — biće tu improviziran javni nastup. Polazak iz Kastva u 13 sati, dolazak u Sv. Matej u 16 sati, a povratak u Kastav u 20 sati.

Braća i sestre i ostalo građanstvo, prisustvujte u punom broju ovom prvom majskom sletu.

Sokolsko društvo Kastav održalo je proslavu Zrinjskog i Frankopana dne 30 aprila.

Prigodni govor održao je br. M. Buzdon. »Na Ozlju gradu«, od A. Seno, deklamirala je Bačić Dragica. — Zatim se je redao gimnastički deo ove proslave. Nastupila su samo sokolska deca: 1) ženska deca (9), »Igranke« od br. M. Borasa za župski slet u Sušaku; 2) Muška deca, starija (4) »Mismo daci treznjaci«, sastav od br. I. Dukića uz pevanje i time se je ujedno proslavila nedelja treznosti; 3) Muška deca, mlada (6) raznolikosti i skupine; 4) ženska deca, starija (4) vežba sa zastavicama; 5) muška deca, starija (5) proste vežbe za pokrajinski slet u Ljubljani; 6) muška deca, sta-

šatore za skautel i izletnike, nahrptnjake, poljske krevete, vreće za spavanje, vrtno suncobrane — izrađuje u najsolidnijoj izvedbi tvornica šatora

MAKSO ŠALGO, k. d. — OSIJEK 244-1

Sokoli i Sokolice! Naručite i služite se samo kod onih tvrtka, koje oglašuju u »Sokolskom glasniku«!

SOKOLSKO DRUŠTVO ŠIBENIK

† Brat Lovro Merlak

Neumoljiva smrt nakon duge i teške bolesti istrigala je iz naše sokolske sredine brata Lovru Merlaka 6 maja 1933 u njegovoj 48 godini života.

SOKOLSKO DRUŠTVO OMIŠALJ

U nedelju dne 7 o. m. održalo je Sokolsko društvo Omišalj durdevdanski uranak u Njivicama.

I pored lošeg vremena odaziv je bio dobar, da ne rećemo vrlo dobar. Samo školske dece, odnosno sokolskog podmladka bilo je 80, dok je starije braće bilo oko 40. Brat Brnčić, učitelj u Njivicama, pozdravio je braću i zahvalivši im dobrodošlicu, prikazao je u glavnim crtama značenje tog istorijskog dana. Nato je bila otpavana državna himna. U 12 sati priredjen je zajednički ručak, na kojem je, osobito među decem, vladalo veliko veselje i potpuno zadovoljstvo, iako je vani padala kiša. Iza ručka otpevalo se nekoliko nacionalnih pesama i plesalo se narodna kola. Van sumnje je, da bi se Durdevo bilo mnogo lepše proslavilo, da nije bilo ružno vreme.

Naše društvo marljivo radi i na tehničkom polju, tako, da će nastupiti i na sletu jadranskih župa na Sušaku s lepim brojem naraštaja i članstva. Sprema se također i priličan broj vežbača, koji će nastupiti na pokrajinskom sletu u Ljubljani na Vidovdan.

Vrlo nas veseli ovaj lep napredak našega društva tim pre, što i roditelji vrlo radu šalju svoju decu u Soko, gde lepo rade i gde se uče samo dobru i plemenitu. Nadamo se, da će ove godine spremni i ponosni pokazati plod svoga rada i na javnom nastupu, koji nameravamo prirediti.

Župa Šibenik - Zadar

SOKOLSKO DRUŠTVO BENKOVAC

Na drugi dan Uskrsa 17 aprila priredili su Sokolsko društvo Benkovac i Sok. četa Buković izlet u Kulu Atlagić, da posete onamošnju Sokolsku četu za Kulu-Atl. i Korlat.

S društvom glazbom na čelu krenula je sokolska povorka iz Benkovca u Kulu Atlagić, gde ju je oduševljeno dočekala domaća Sokolska četa. Pred erkvom postrojenoj Sokolskima-gostima, izrazio je prosvetar domaće čete paroh Magud dobrodošlicu, nastupivši s lepim patriotskim govorom. Zatim je Sok. četa Buković pod vodstvom načelnika izvodila dobro uspele vežbe.

Pred rastanak održao je starosta matičnog Sokolskog društva u Benkovcu govor, s kojim je prisutne potsticao na ustrojni sokolski rad. Zatim su se čete, uz glazbu i pesmu, uputile u svoja sela.

Naše društvo sastavilo je iz redova članstva i naraštajaca matičnog društva, te Sokolskih četa Buković i Kula-Atlagića vrstu vežbača, koja je otpočela s intenzivnim radom u svim pravcima sokolskog delovanja.

Verujemo, da će se ova vrsta pod vodstvom br. Mijića, kao prednjaka, brojno i kvalitativno iz dana u dan jačati i razviti na ponos društva i četa, koje predstavljaju.

SOKOLSKO DRUŠTVO PAŠMAN

Ovo društvo proslavilo je Zrinjsko-Frankopanski dan na svečan način. Pre podne otušljena je misa uz ogromno učešće Sokola i građanstva. Uvečer priredilo je društvo svečanu akademiju, koja je bila vrlo dobro posećena kako od Sokola tako i od nesokola.

Akademiju je otvorio brat Ivo Vignato, prosvetar, s predavanjem »Tragedija Zrinjskog i Frankopana«. Pošto je sokolski podmladak s osećajem deklamovao nekoliko rodoljubnih pesama uzelo je reč brat Ljubomir Burčić, načelnik, koji je s istorijskog stanovišta prikazao ulogu Zrinjskih i Frankopana u našoj prošlosti. Deletantska je sekcija zatim s uspehom izvela Matijevićeva »Dva Gluha« i patriotski poz. komad »Proboj solunskog fronta«.

Akademiju je uspešno dobro i s moralnog i s materijalnog gledišta.

SOKOLSKO DRUŠTVO ŠIBENIK

† Brat Lovro Merlak

Neumoljiva smrt nakon duge i teške bolesti istrigala je iz naše sokolske sredine brata Lovru Merlaka 6 maja 1933 u njegovoj 48 godini života.

Bio je agiln član Sokolskog društva i sveti su mu bili sokolski ideali i baš radi toga bio je proganjen od Italijana za okupacije ovih krajeva. — Junaka je sve to podneo ali bolest tada dobivena surva ga u naponu snage u hladni grob.

Sokolsko društvo Šibenik odalo je poslednju počast svom bratu Lovri Merlaku te ga, uz pratnju jedne čete u odorama i sokolske glazbe ispratila do hladnoga groba.

Nad grobom se je od brata Lovre oprostio starešina društva br. Poturica dr. Šrečko.

SOKOLSKA ČETA BANJ

Godišnjica smrti narodnih mučenika Petra Zrinjskog i Krste Frankopana svečano je proslavljena u ovoj četi. Uveče je u dupko punoj dvorani održao starosta brat Emil Čič prigodno predavanje, koje je učinilo duboki dojam na prisutne.

Dana 29 prošlog meseca održao je tajnik čete brat Nikola Pedišić veoma uspešno predavanje o trezvenosti, koje je bilo izvanredno posećeno.

7 o. m. ova je četa na veoma svečan način održala »Istarsko veče«. Zabava je počela u 8 sati uveče pozdravnim govorom načelnika Sokolskog društva iz Pašmana brata Mate Pedišića. Zatim je sledilo predavanje o Istri, koje je održao starosta čete brat Emil Čič. Predavanje je izvanredno uspešno učinilo silan dojam na mnogobrojnu publiku.

Po tom je došlo na red pet dečjih deklamacija istarskog sadržaja, koje su izvedene iznad svakog očekivanja i popraćene burnim aplauzom.

Kruna ove priredbe bio je igrokaz »Nada Istre« od K. Skalka, čiji je uspeh bio neočekivan.

SOKOLSKA ČETA STAVOR

U počast Zrinjskom i Frankopanu priredila je dana 30 aprila Sokolska četa Stavor svoju akademiju, čiji je uspeh bio vrlo dobar. Izvedene su bori-lake i proste vežbe u dobrom skladu. Zatim je bilo bacanje kugle 8 kg, pobeđu je odneo sa 8'30 m br. J. Opara. Iza toga je br. prosvetar J. Marinov održao predavanje o Zrinjskom i Frankopanu, koje je bilo od prisutnih vrlo pažljivo saslušano. Na svršetku je pevački zbor otpevao državnu himnu, a potom se je klicao Kralju, Jugoslaviji i Sokolstvu.

SOKOLSKA ČETA SUKOŠAN

Na dan smrti narodnih mučenika Zrinjskog i Frankopana, Sokolska četa Sukošan priredila je svoju zabavu. Sve tačke programa izvedene su na opće zadovoljstvo prisutnih, kojih je bilo oko tri stotine.

Mora se istaći da je brat prednjak Miljenko Smolčić svojim požrtvovanim radom uspeo da za kratko vreme postigne lep uspeh u ovoj četi.

Dne 8 o. m. Sokolska četa iz Sukošana posetila je bratsku četu Bibinje. Na ulazu u mesto, bratska četa Bibinje oduševljeno je pozdravila susednu braću i posle izmenjenih pozdrava ušlo se u mesto gde je brat starešina Martinae Ljubo održao govor o ideologiji Sokolstva i njegovom značaju. U 17 sati dat je znak za zbor kada su obe čete sa zastavama na čelu promarširale kroz mesto. Četa Bibinje popratila je bratsku četu Sukošan na 2 km od sela i bratski se rastale.

Župa Tuzla

SOKOLSKO DRUŠTVO ODŽAK

Na Durdevdan Sokolsko društvo Odžak priredilo je vrlo lepu zabavu.

Program zabave je izveden na veliko zadovoljstvo publike, koja je popratila svaku tačku aplauzom.

Uspeh durdevdanske zabave je kako moralno tako i materijalno dobar.

Slavostne kroje in vse ostale telovadne potrebščine za pokrajinski zlet v Ljubljani si lahko pravočasno nabavite v dobrih kvalitetah in po nizkih cenah solidno izdelane pri tvrdki

TRGOVSKI · DOM
Siernecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 44

Zahtevajte ponudbe, vzorce in cenik, ki se Vam pošlje brezplačno.

Župa Vel. Bečkerek

POLOŽILI ŽUPSKI PREDNJAČKI ISPIT

29 i 30 aprila o. g. održan je župski prednjački ispit pod pretsedništvom I zamenika načelnika Saveza SKJ brata Miroslava Vojnovića.

Ispitu je pristupilo 6 kandidata, koji su svi ispit položili kao sposobni i to:

Gajski Stevan, član Sokolskog dr. Vel. Kikinda; Sandić Milena, članica Sokolskog dr. Vel. Kikinda; Petrović Emilija, članica Sok. dr. Vršac; Olda Dimitrije, članica Sok. dr. Vršac; Petrović Milenko, član Sok. dr. Vršac; Tomić Stevan, član Sokolskog dr. Dobrica.

SOKOLSKO DRUŠTVO ILANĐA

Inicijativom Sokolskog i pevačkog društva u Ilandži, jugoslovenska kolonija kod Seleuša određena je za mesto durdevdanskog uranka. U 5 časova počeli su se skupljati Sokoli i Sokolice na zbornom mestu. Na ulazu u selo sačekana je povorka grupa koštunjavih i čvrstih kolonista sa školskom decem i nastavnicima.

Čim se stiglo do njihovih domova pozdravio je braću i sestre koloniste Živko Sava, društveni prosvetar, ističući značaj kolonizacije, otpornost gorštaka i značaj sokolskog društva za negovanje rodoljublja. Otpozdravio je Obren Papić, stari heregovnjački ratnik, i Ivan Rajić, učitelj, dok je okupljeni narod oduševljeno klicao Nj. Vel. Kralju, Jugoslaviji i Sokolu. Pevačko društvo otpevalo je »Iz bratskog zagrljaja«. Za ovim je nastao odmor, posle kojega se pristupilo osveštavanju bunara. Po osveštavanju bunara održao je prigodan govor paroh g. Ignjatov Milorad, koji je bratski otpozdravljen. Zatim je osvešteno groblje kolonista. Uz oba čina na kletjenja je odgovarao hor pevačkog društva.

Po povratku s groblja na koloniju Sokoli su izveli svoje vežbe: ženska deca sa šarenim lukovima, muška deca i naraštaj, koje su za ovaj slučaj spremili Stevan Jovičević, načelnik, i Angelina Ivković, načelnica, sa sestrom Jelkom Gavrilović; naročito su simpatično primljene skupine muške dece. Sve vežbe ostavile su dubok i prijatan utisak kod prisutnih, koji su oduševljeno pozdravili sokolski podmladak.

Za ovim je nastalo pravo narodno veselje uz igru i pesmu.

SOKOLSKO DRUŠTVO ORLOVAT

30 aprila održao je brat Slavko Kamenković predavanje »O tuberkulozi« s projekcijama. Dvorana je bila dupko puna. Bilo je oko 500 osoba. Ako se uzme u obzir da je ovo društvo redovno održavalo ovakva predavanja, onda nas ne čudi ovakav odziv. U svakom pogledu ovo je predavanje uspešno iznad očekivanja.

I ostali prosvetni rad nalazi na dostojnoj visini. Nagovori se održavaju redovno i to na taj način što su od strane uprave određeni članovi, koji imaju za dužnost, da na svakom času dežuraju i održavaju predavanja. Na taj način nadeljno se održavaju barem 2-3 nagovora.

Lutkarska sekcija također agilno radi i ona je svojim priredbama uvela najveću svotu u društvenu blagajnu u zajednici s tamburaškim otkom. Lutkarstvo je uhvatilo korena u našem društvu. Do sada je održano nekoliko predstava.

Sve proslave proslavljene su svečano i na dostojan način. Sva naređenja Sav. i ZPO izvršavana su na vreme.

Искључиво ориг. енглески штофови

БЕОГРАД, КН. МИХАЈЛОВА УЛ. 22

